

ÖSSZEKÖTŐ

A PTE Egészségügyi Főiskolai Kar Információs Lapja

2002 október

XI./4.

<i>Diplomaátadó ünnepség</i>	2
<i>Kari kitüntetések átadása</i>	7
<i>Gondolatok az 50 éve oklevelet szerzett védőnők köszöntésére</i>	12
<i>Születésnap köszöntések</i>	14
<i>Rozsos István életútja</i>	14
<i>70 évesek</i>	16
<i>Egy szülészorvos visszaemlékezései</i>	18
<i>Sok, vagy kevés?</i>	22
<i>Karunk munkatársainak kitüntetései</i>	30
<i>Kari Nap, 2002 június</i>	31
<i>Tájékoztató a Kari Tanács üléseiről</i>	34
<i>Tájékoztató a 2002 évi felvételiéről</i>	42
<i>A táplálkozás helye a Népegészségügyi Programban</i>	45
<i>Hallgatók beszámolói külföldi tanulmányutakról</i>	46
<i>Szakmai gyakorlaton Mannheimban</i>	47
<i>Első napjaim Madridban</i>	47

**Pécsi Tudományegyetem
Egészségügyi Főiskolai Kar**

Diplomaátadó ünnepség

Folyó év július 6-án, szombaton került sor Karunk vitathatatlanul legfontosabb eseményére, a diplomaátadó ünnepségre. Az esemény – a diplomázók nagy számának köszönhetően – két részletben zajlott, a szokott ünnepélyességgel.

Dr. Komáromy László, általános főigazgatóhelyettes köszöntő szavai után a hallgatók előterjesztették az oklevélátadás

iránti kérelmüket, ezt követően az egészségügyi állásból folyó kötelezettség teljesítésére tettek esküt. Ezután Dr. Tahin Tamás főigazgató úr átnyújtotta a diplomát végzős hallgatóinknak.

A legünnepélyesebb pillanatok után Szerenese Éva végzős diplomás ápoló hallgató (Szombathely) a következő szavakkal búcsúzott:

A böles embertől egyszer megkérdezték: Kétségbeesett-e valaha is attól, hogy sok erőfeszítése és kitartása ellenére a világ nem vette észre tudását?

A böles erre elmesélte a csiga történetét, amely egy hideg, szeles, késő tavaszi napon elkezdett felmászni a cseresznyefára.

A szomszédos fán ülő verebek jól nevettek rajta. Az egyik aztán odarepült hozzá, és megkérdezte:

– Te buta, hát nem tudod, hogy ezen a fán nincs cseresznye?

A kis csiga meg sem állt, de azért válaszolt:

– Nem baj, mire odaérek, már lesz!

Tisztelt Tanári Testület! Kedves Hallgatótársaink és Vendégeink!

Most mindannyian boldogan és elégedetten állunk itt, mert évekkkel ezelőtt elindultunk egy úton. Akkor talán félve, hiszen nem tudtuk előre milyen is lesz ez az út. Voltak biztosan olyanok, akik megpróbáltak lebeszélni azzal, hogy ennek az útnak a végén nem sok gyümölcs van. De mi nem álltunk meg és nem fordultunk vissza, mert éreztük, hogy mire célba érünk lesz tapasztalatunk és tudásunk.

Mi most innen elbúcsúozunk és reméljük, hogy sok jó emléket hagyunk.

Szeretettel és hálával a szívünkben gondolunk Önökre, tanárainkra. Köszönjük, hogy tudásukat és emberségüket megosztották velünk, ezáltal nem csak ismertekben gyarapodva indulunk tovább, hanem emberileg is sokkal gazdagabbak lettünk.

Szeretettel gondolunk társainkra, akikkel az utunk közös volt a mai napig tele örömmel, kudarcral, kacagással és sírással. Utjaink elágaztak innen sokfelé, de az emlékezéshez nem emlék, hanem szeretet kell, s akit szeretünk azt nem feledjük el.

Búcsúozom mindannyiunk nevében egy másik rövid történettel:

A böles elvállalta a megnyitóbeszédet az egyetemi diplomaosztáson. Egy órával korábban érkezett, hogy körbejárja az egyetemet, s hogy gyönyörködje az eszközökben, melyeknek még híre-hamva sem volt az ő idejében. De jellemző módon az üdvözlőbeszéde alig tartott egy percig, így szólt:

Laboratóriumok és könyvtárak, termek, csarnokok, boltozatok és tudós előadások – mind hiábavaló, ha nincs böles szív és látó szem.

Köszönjük a böles szívet és a látó szemet, amelyet magunkkal vihetünk!

ÖSSZEKÖTŐ

A Tanári Testület nevében Dr. Csere Tibor főiskolai tanár, a Pécsi Képzési Központ igazgatója búcsúztatta a hallgatókat.

**Tisztelt Rektorhelyettes Úr!
Főigazgató Úr! Tanártársaim!
Tisztelt Tanítványaink!
Kedves Vendégeink! Hölgyeim és Uraim!**

Egyetemünk főiskolai kara, végzős hallgatóink, valamint a családok életében is jelentős ünnepi eseményre gyűltünk egybe. 4 év szorgalmas munkával, de örömmel és izgalmakkal is teli napjai után a mostani alkalommal átvehette oklevelét összesen 423 szakember, nevezetesen egyetemi okleveles ápoló, diplomás ápoló, védőnő, általános szociális munkás, dietetikus, egészségbiztosítási szakember, gyógytornász, orvosdiagnosztikai és laboratóriumi analitikus.

Az ünnep nemcsak Pécs városának ünnepe, hanem a kaposvári, szombathelyi, zalágcserzei képzési központunkat is érinti, valamint a székesfehérvári kihelyezett képzési helyünk oktatóit és hallgatóit is.

Az oklevél egyrészt elismerése annak a kitartó szorgalommal végzett munkának, amelynek során elsajátították mindazon elméleti és gyakorlati ismeretek, amelyek választott hivatásuk végzéséhez elengedhetetlenek, másrészt felrihazza Önöket mindazon jogokkal, amelyeket a törvény munkájuk végzéséhez biztosít. Ugyanakkor kötelességet is jelent.

Munkájukat legjobb tudásuk szerint a tudomány mindenkori álláspontjának megfelelően kell végezniük a betegek és kliensek javára, a magyar lakosság kedvezőtlen egészségi állapotának javítására. Feladatuk, hogy segítsék az új népegészségügyi program megvalósulását. Általános szociális munkás kollégák támogatást, útmutatást tudnak adni a szociálisan és gazdaságilag hátrányos helyzetű egyéneknek és csoportoknak és segítenek a felemelkedéshez vezető út megtalálásában.

Dietetikus kollégáink küldetése a magyar lakosság egészséges táplálkozás irányába való terelése, hogy ezzel is csökkenjen a morbiditás és a mortalitás. Tanácsaikra, munkájukra mind a gyógyításban, mind a prevencióban nagy szükség van.

Egészségbiztosítási szakembereink gondoskodnak a rendelkezésre álló források biztosítottak részére történő legkedvezőbb felhasználásáról.

Gyógytornászok feladata egyrészt a mozgásszervi betegségek rehabilitációja, valamint a prevenció is és szükséges, hogy a veszélyeztetett lakossági csoportok megtanulják a helyes mozgást és életmódot.

Az orvosdiagnosztikai és laboratóriumi analitikusok korszerű laboridiagnosztikai módszerekkel segítik a betegellátást.

A védőnők feladata annak biztosítása, hogy a felnövekvő nemzedék testileg és szellemileg ép felnőtté váljon, s tevékenységük a családokon keresztül az egész népesség egészségvédelmét szolgálja.

Kötelességük, hogy tudásukat állandóan gyarapítsák, hiszen a tudomány, köztük az orvostudomány és az ápolástudomány fejlődése nem áll meg, a korábban gyógyíthatatlan betegségek ma már egyre eredményesebben kezelhetők. Új módszerek, eljárások, ismeretek jelennek meg, amelyet követni a szakirodalom olvasásával

ÖSSZEKÖTŐ

továbbképzéseken való rendszeres részvételükkel tudják.

A gazdasági fejlődéssel együtt változik a jogszabályi környezet is, amely elsősorban az egészségbiztosítási szakemberek számára jelent állandó odafigyelést.

Amikor Önök hivatásukat választották és hozzánk kérték felvételüket, akkor embertársaikon való segítséget jelölték meg célként s ez valamennyi szakunk esetében érvényes. Úgy hiszem, hogy ennél szebb, magasabb feladat nehezen képzelhető el. Kívánom, hogy legyen sok öröm, sikerélmény osztályrésztük.

Elsősorban a diplomás ápolók gyógyíthatatlan betegekkel is találkozni fognak és talán a leghosszabb időt töltik közvetlenül mellettük. Nem mindegy hogyan viszonyulnak ilyen egyáltalán nem könnyű élethehelyzethez. Szabad legyen idéznem Hetényi professzort, aki azt tanította, hogy a reményt még a gyógyíthatatlan betegek számára is meg kell hagyni, és ezt magatartásuknak kell sugallnia.

Kérem, szeressék betegeiket, klienseiket és a szeretet mellett munkájuk végzése során legyen másik erényük a jószág.

Önök magas szintű tudással rendelkeznek, ezen véleményt több helyről, a már dolgozó volt hallgatóink munkáltatóitól nyert visszajelzések alapján többszörösen megerősítették. Végzett hallgatóink nemcsak idehaza, de külföldön is megállják helyüket és elismerést szereznek főiskolai karunknak is. Ez számunkra nagy öröm, hiszen igazolva látjuk, hogy a befektetett oktatói energia nem volt hiábavaló. Másrészt növeli mindez fiatal karunk reputációját – igazolva azt a közismert mondást, hogy nagy egyetemnek fiaikat, kisebb egyetemeket fiait tesz naggyá.

Reméljük továbbá, hogy jó munkájuk is hozzájárul az egészségügy és az egészségügyi dolgozók kedvező erkölcsi és anyagi megbecsüléséhez, amelyre egyébként az utóbbi időben biztató jelek mutatkoznak,

haszonlóan Európa fejlettebb országaihoz, ahova egyébként mi is esatlakozni óhajtunk.

Az elmúlt 4 év egyetemünk történetében fontos időszak volt, hiszen Önök még a Pécsi Orvostudományi Egyetemre nyertek felvételt. Kormányzati szándék és parlamenti döntés alapján a felsőoktatási intézmények szerkezet átalakult és 2000 január 1-től az integráció révén létrejött Pécsi Tudományegyetem Egészségügyi Főiskolai Kara hallgatójaként fejezték be tanulmányaikat. Az Egészségügyi Főiskolai Kar és az Általános Orvostudományi Kar érdekeiknek jobb érvényesítése és speciális feladatai összehangolása céljából létrehozta az Orvostudományi és Egészségtudományi Központot. Így, de szakmánk természetéből adódóan is a legszorosabb együttműködésünk az Orvostudományi Karral van. Az integrált Pécsi Tudományegyetem egyébként 9 karral rendelkezik, és köztük a miénk a több, mint 3.000 hallgatójával az egyik legnépesebb. Egyetemünk hallgatóinak összlétszáma megközelíti a 28.000 főt. Szabad legyen szólnom egyetemünk gazdag történelmi múltjáról, amelyre büszkék vagyunk. Elődünknek tekintjük nemcsak az Erzsébet királynéról elnevezett Pozsonyban alapított Magyar Királyi Erzsébet Tudományegyetemet, amely az első világháborút követően nyert Pécsen elhelyezést, hanem az 1367-ben Nagy Lajos király által alapított Studium Generale Quinqueecclesiense-t, valamint a Mátyás király által létrehozott Pozsonyi Akadémia Istopolitanat is.

Korábbi névadónk Erzsébet királyné egyébként Árpád-házi Szent Erzsébet 15. vér szerinti leszármazottja. Mindezt azért említtem, mert Szent Erzsébet III. Béla magyar királyunk leánya, feladva főúri életmódját a szegények és betegek gondozásának szentelte életét és tiszteletére a pécsi székelyegyházban Nagy Lajos királyunk édesanyja oltárt emeltetett. Orbán pápa egyébként alapító levelében Pécsen a

ÖSSZEKÖTŐ

tudományok számára minden városnál alkalmasabbnak említi.

Az elmúlt 4 év alatt egyéb történelmi események is történtek, hiszen a magyar államalapítás 1000. éves jubileumát ünnepeltük, de erre az időszakra esett nemcsak a század, hanem az ezredforduló is. Reméljük, hogy viharos történelmi századok után egy békés, tragédiáktól mentes évezred következik hazánk életében.

Ami a főiskola fejlődését érinti, az elmúlt 4 esztendő szintén fontos volt az említett integráció mellett azért is, mert elsősorban a pécsi képzési központban jelentős létesítményekkel gazdagodtunk, nevezetesen a város vezetésének jóvoltából térítésmentesen megkaptuk a Berek utcai volt általános iskola épületét, amelyért ezúton is halás köszönetünket fejezzük ki. Lehetőségünk nyílt a Laterum szálló egy részének megvásárlására is, amely hallgatónk kollégiumi elhelyezését nagyban elősegítette és folyamatban van a további bővítés az Oktatási Minisztérium által is támogatott realizálása, valamint új oktatási helyiségek kialakítása. Új szakok is indultak a Karon, úgymint az orvosdiagnosztikai és laboratóriumi analitikus szak, a szülésznőképzés, az akkreditált iskolarendszerű képi diagnosztikus és intervencióss asszisztens felsőfokú képzés, valamint Pécssett védőnő- és gyógytornász képzés. Hosszas előkészítő munka után lehetővé vált egyenlőre országosan is csak Pécssett folyó egyetemi szintű ápolóképzés beindítása, s idén indul az Egészségtan-tanár szak is. Mindezek oktatói karunk megerősítését igényelték. Megvalósulóban van a doktori iskola létrehozása, ahol magas szintű tudományos munka mellett tudományos minősítés megszerzésre is lehetőség nyílik majd. Tervezzük további egyetemi szakok indítását is. Sajnálatos módon – bár nagy szükség lenne rá, de – a főiskolai ápolóképzés iránti

érdeklődés csökkent. Nagyon reméljük, hogy csak átmeneti jelenségről van szó.

Kedves szülők! Kedves hozzátartozók!

Mai ünnepélyünkön külön szeretnék Önökhöz is szólni, hiszen 4 évvel ezelőtt gyermekeik kezét elengedve gondjainkra bízták őket. Mi igyekeztünk megfelelni elvárásaiknak, szeretettel oktattuk, neveltük gyermekeiket. Hogy nem eredménytelenül, annak a mai oklevélátadás a bizonyítéka. Ezúton is szeretném megköszönni az Önök áldozatvállalását, amellyel lehetővé tették gyermekeik számára a főiskola elvégzését. Köszönöm levelezős hallgatónk hozzátartozóinak a támogatást, hiszen család és munka mellett még nehezebb volt a főiskola végzése, s ez a hozzátartozók részéről is nagyobb segítőkészséget igényelt.

Kedves végzős hallgatónk, illetve most már kedves kollégáink!

Ma, amikor oklevelüket átveszik, életük egy szakasza lezárult. Remélem, hogy a főiskolai évekre visszaemlékezve kellemes, örömteli periódusként tekintenek arra vissza, hiszen a komoly, szorgalmas tanulás, vizsgaizgalom mellett lehetőség adódott szórakozásra, barátságok, szerelmek kialakítására is s valószínűleg többen házastársukat is ezen évek alatt találták meg. Tervezzük 10 évenként a találkozók szervezését. Részben ezeken, de máskor is szeretettel várjuk Önöket vissza. Búcsúzóul had ajánljam figyelmükbe Madách szavait, aki azt mondja: "Mi dolgozunk a világon? Küzdeni, erőnk szerint a legnemesbékért." Úgy gondolom, a mi, az Önök hivatása a legnemesbék közé tartozik.

Kívánok sok sikert mind szakmai munkájukban, mind magánéletükben egyaránt.

Köszönöm a figyelmüket.

ÖSSZEKÖTŐ

Dr. Csere Tibor ünnepi beszéde után Szpisják Andrea, III. évf. védőnő szakos hallgató (Pécs) köszöntötte a frissen diplomázottakat:

Kedves búcsúzó Negyedévesek!

Eljött végre a nagy pillanat: megint itt álltok, akárcsak 4 évvel ezelőtt, de most már teljesítettétek a kitűzött feladatot és elértétek a várva várt célt. A 4 év küzdelme végre meghozta gyümölcsét! Gratulálók! Gondoltátok volna akkor, hogy ez ilyen hamar bekövetkezik?

Most talán mindannyian holdgökök és elégedettek vagytok, hiszen életetek egy fontos állomását sikerült lezárnotok. Kívánom, hogy mindig jó szívvel gondolatok vissza erre a pár évre, s csak a szép emlékek jussanak eszetekbe, bár ilyenkor a rossz dolgok is megszépülnek valamelyest.

Ettől talán egy kicsit szomorúvá is válik ez a mai nap, hiszen nemcsak az iskolától búcsúztok, de el kell válnotok társaitoktól, barátaitoktól is, akik nagyban hozzájárultak a nehéz évek elviseléséhez, az időnként kemény vizsgák, számonkérések túléléséhez, s akikkel együtt buliztatok, nevettek és sírtatok is, ha úgy hozta az élet.

Sajnos ennek így kell történnie, hisz ők is a most lezárult szakasz részesei voltak.

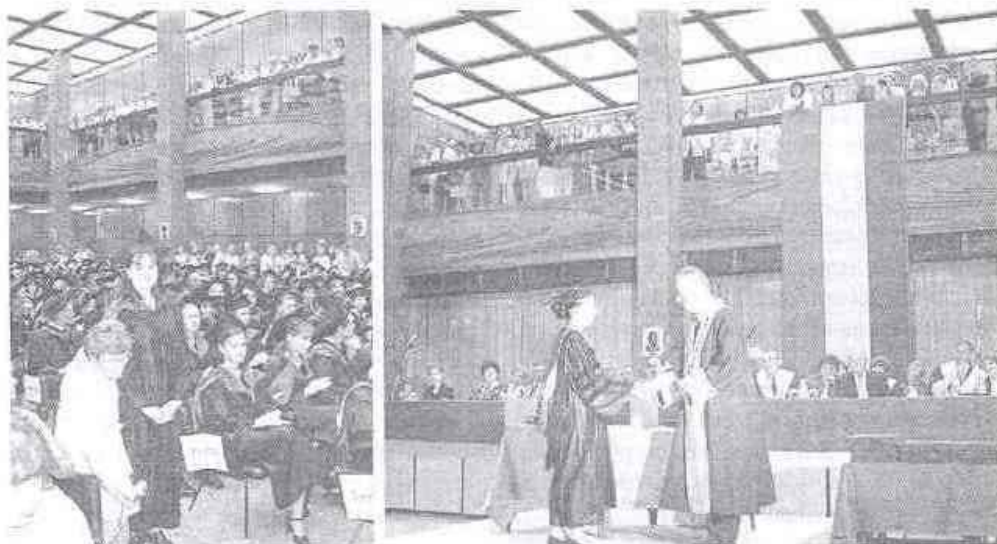
Ti most búcsúztok és elmentek, de itt hagytok nekünk sok-sok emléket, példát, útmutatást, s ígérem, megpróbálunk megfelelően helytállni, hogy méltó utódaitok lehessünk, hiszen ti már bizonyítottatok.

Egy újabb fontos út áll most előttetek, ki kell lépnetek a nagybetűs Életbe, újra helyt kell állnotok, s új célokat kell teljesítenetek. Kívánom, hogy minél több valósuljon meg a terveitekből, s ne csüggedjete, ha nem minden ügy sikerül, ahogy szeretnétek.

Útravalón fogadjátok tőlem szeretettel Samuel Johnson szavait:

"Az életben nincs nagyobb gyönyörűség, mint lépésről lépésre leküzdeni a sikerhez vezető nehézségeket, új vágyakat teremteni és kielégíteni azokat.

Annak fáradozásait, aki bármely nagyszabású vagy dícséretreméltó erőfeszítésre vállalkozik, remény kíséri, majd öröm jutalmazza."

Kari kitüntetések átadása

2001 augusztus 28-án a Kar Tanácsa "Pro Facultate Scientiae Sanitatis" megnevezéssel kari kitüntetését alapította. A kitüntetés célja, hogy kifejezze a Kar fejlődése, felvirágoztatása érdekében kiemelkedő érdemeket szerzett munkatársak elismerését és nagyrabecsülését. Az oklevélátadó ünnepséget használta fel Főigazgató Úr arra, hogy karunk 11 olyan kiváló személyiségének átadja a kitüntetéseket, akik a Kar megalakulásában és működésében elvülhetetlen érdemeket szereztek.

Bangó Ernő

Bangó Ernő 1990-től, a Kar indulásától kezdődően dolgozik a Szombathelyi Képzési Központban. Asztalos szakképzettségű, mint műhelyvezető kiválóan irányította és irányítja a Szombathelyi Képzési Központban dolgozó szakmunkások tevékenységét. E feladatai mellett a gondnoki teendőket is példamutatóan látja el a hallgatóság, az oktatók és a nem oktató alkalmazottak érdekében.

Dr. Csontos András

Dr. Csontos András a Debreceni Tudományegyetem Egészségügyi Főiskolai Karának főigazgatóhelyettese, Karunk fejlődését jelentős mértékben elősegítő személyiség. Az elmúlt 12 évben a felsőoktatás irányításában szerzett tapasztalatai, tanácsai folyamatos segítséget jelentettek Karunk mindenkori vezetése számára. Igen jelentős volt közreműködése képzésünk kurrikulárainak kialakításában. Nagy öröm számunkra, hogy egyetemi okleveles ápolóképzésünket, mint oktató is segíti. Sokrétű tanácsaira továbbra is számítunk.

Graf Ferenc

Graf Ferenc kari gazdasági vezető 1990-től kezdődően dolgozik az Egészségügyi Főiskolai Kar keretei között. Feladatköre 1999-ig a Pécsi Képzési Központba, majd 1999-től az egész Kar működésére terjed ki. Megfontolt tevékenysége, szakmai hozzáértése biztosíték a hatékony kari gazdálkodás összetett folyamataiban. A hallgatósággal folyamatosan meglévő kapcsolatai példamutatóan segítik a Kar képzési céljainak megvalósítását.

Katona Lajos

Katona Lajos gépkocsivezető alapító munkatárs a Kaposvári Képzési Központban, ahol 1991 óta dolgozik. Munkáját példamutatóan, balesetmentesen végezte és végzi. Sokoldalúságát, megbízhatóságát bizonyítja, hogy gépkocsivezetői munkája mellett számos más feladatot is kiválóan lát el.

ÖSSZEKÖTŐ

Dr. Kiss Ilona

Dr. Kiss Ilona főiskolai docens az egészségügyi főiskolai oktatás zalaegerszegi előkészítésének folyamatában 1989 óta vett részt. 1990-től 1994-ig a Zalaegerszegi Képzési Központ igazgatója volt. Az ebben az időszakban végzett kitünő munkája eredményeit két jól működő és egy előkészítés alatt álló szak jelezte. Igazgatói tevékenységét követően továbbra is a képzési központ munkatársa maradt, ahol az általa művelt tudományterületek kiváló oktatója.

Dr. Lakner László

Dr. Lakner László tb. főiskolai docens a Szombathelyi Képzési Központ igazgatója az egészségügyi főiskolai képzés, különösen a szombathelyi képzés előkészítő munkáinak vezéralakja és élharcosa volt. Egy rövid időszakot leszámítva, 1990 óta napjainkig a Szombathelyi Képzési Központ igazgatója. Kiváló vezetői tevékenységének köszönhetően az általa vezetett Képzési Központ a Kar kiemelkedő szervezeti egységévé vált. Igazgatói tevékenysége mellett végzett oktató munkája a kollégák és a hallgatóság maximális elismerését vívta ki.

Dr. Mózsik Gyula

Dr. Mózsik Gyula egyetemi tanár az Általános Orvostudományi Kar I.sz. Belgyógyászati Klinikájának igazgatója nevéhez fűződik 1989-től kezdődően Karunk dietetikus szakának indításával kapcsolatos előkészítő munkák irányítása és végzése. Mózsik professzor volt a megalapított dietetikus szak első szakvezetője. Irányításával a képzés a korszerű táplálkozástudományi és dietoterápiai alapokon indult meg, s ez irányba alakította ki a szak tudományos munkáját is. A munkatársai közreműködésével kialakult Humán Táplálkozástudományi és Dietetikai Intézet oktató- és tudományos munkájának szaktanácsadója és oktatója. Értékes munkájára a Kar továbbra is számít.

Palancsa Ferenc

Palancsa Ferenc portás 1992-től dolgozik a Pécsi Képzési Központban. Feladatait mindig igen lelkiismeretesen, körültekintően végezte. Munkájára alapvetően a nagy felelősségérzet jellemző. Megnyerő tulajdonságai következtében a hallgatók és oktatók körében egyaránt kedvelt munkatárs.

ÖSSZEKÖTŐ

Toplak Gyula

Toplak Gyula a Zalaegerszegi Képzési Központban 1991 óta, mint portás teljesít szolgálatot. Tevékenységére a pontosság és igényesség volt jellemző. A Zalaegerszegi Képzési Központ valamennyi munkatársa, hallgatók és oktatók egyaránt nagyra értékelik udvarias, mindig segítőkész egyéniségét.

Ulrich Sabine

Ulrich Sabine Kurunk főigazgatói hivatalának 1992-től munkatársa. Az első években a hivatal előadójaként dolgozott, ezt követően mint titkárságvezető segíti a főigazgatói hivatal tevékenységét. Pontos, minden részletre kiterjedő és figyelő munkája a Kar életének elengedhetetlen feltétele. A Kari és a Képzési Központi vezetések munkájára és segítségére mindig építhetnek.

Dr. Újsághy Erzsébet

Dr. Újsághy Erzsébet a Kar Kaposvári Képzési Központjának 1990-től megbízott, 1991-től kinevezett igazgatója és oktatója volt, jelenleg főiskolai docens. Kiváló igazgatói tevékenysége alapozta meg azokat a feltételeket, melyek alapján a Kaposvári Képzési Központban működő szakok dolgoznak. Mint oktató, szaktárgyainak lelkes, elhivatott művelője, e tevékenysége következtében a hallgatóság elismerését és szeretetét vívta ki.

A kari kitüntetések átadása után Gál Nikolett, a Hallgatói Önkormányzat elnöke vette át a szót:

A Pécsi Tudományegyetem Egészségügyi Főiskolai Kar Hallgatói Önkormányzatának Választmánya minden évben dönt a Hallgatói Önkormányzat által adományozható legmagasabb kitüntetés odaítéléséről.

A díj létrehozásával az alapítók célja az volt, hogy a Hallgatóság érdekeit leginkább szívükön viselő és ezért a legtöbbet tevékenykedő oktatók, oktatást segítő és

hallgatók példaértékű, áldozatos munkáját méltóképpen tudja megköszönni.

Áttekintve az elmúlt évek eseményeit a Hallgatói Önkormányzat Választmánya a 2001/02-es tanévben a következő személyeknek ítélte a kar hallgatóinak nevében adományozott "Pro Discipulis Academicis Facultatis Scientiarum Sanitariorum Universitatis Quinque-eclesiensis" díjat.

ÖSSZEKÖTŐ

Graf Ferenc kari gazdasági vezető Úr személye már eddig is legendássá vált karunk hallgatóinak körében, hiszen ő az, akinek mindenkihez van egy jó szava és mindig van ideje a személyes vagy hivatalos problémák meghallgatására is. A hallgatókkal kiépített jó kapcsolatának köszönhetően hallgatói rendezvény sem bonyolódhat le nélküle.

Mindezekon túlmenően a kezdetektől segíti a Hallgatói Önkormányzat fejlődését. Kari vezetőként, valamint atyai jótanácsaival egyaránt segíti a Hallgatói Önkormányzat vezetőit.

Nagy szerepe volt többek között abban, hogy a Laterum Kollégiumban lakhatnak hallgatótársaink, valamint hogy a Pécsi Képzési Központunk Berek utcai épületében megnyílt Szolgáltató és Tanácsadó Központunk. Köszönet érte.

Kovács Árpád 1998 óta volt a Pécsi Tudományegyetem Egészségügyi Főiskolai Kar Hallgatói Önkormányzatának tagja és 2001 júliusában olyan időszakban vállalta el aelnökként a Zalaegerszegi Képzési Központ Hallgatói Önkormányzatának vezetését, amikor is a vezetők és választmányi tagok gyors fluktuációja következtében a Zalaegerszegen az alapoktól kezdve kényszerültünk csapatépítéssel a választmányt működőképessé tenni, a feladatokat magas szinten ellátni és ezzel

párhuzamosan az utánpótlás kineveléséről is gondoskodni.

Kovács Árpád munkásságát áttekintve elmondhatjuk, hogy a kitűzött célokat maradéktalanul sikerült teljesítenie és így a Zalaegerszegi Képzési Központ Hallgatói Önkormányzata is túljutott az utóbbi éveket jellemző nehézségeken.

A Hallgatói Önkormányzat Választmányának nevében köszönöm Kovács Árpádnak a hallgatóság érdekében végzett áldozatos munkáját.

Mihályi Ágnes 1998 óta volt a Pécsi Tudományegyetem Egészségügyi Főiskolai Kar Hallgatói Önkormányzatának tagja.

Általános aelnökként és a Szombathelyi Képzési Központ aelnökeként meghatározó szerepet játszott a hallgatói támogatások, ösztöndíjak, kollégiumi működésre vonatkozó szabályzatok megreformálásában. Vezetői képességei alkalmassá tették arra, hogy a Hallgatói Juttatási Bizottságnak szakavatott, hozzáértő elnöke legyen és így a Hallgatói Önkormányzat a Felsőoktatási Törvényben a számára meghatározott feladatokat át tudta venni a képzési központok vezetőitől, a tanulmányi és gazdasági csoportok munkatársaitól.

Hallgatói Önkormányzati tisztsége mellett meghatározó szerepet játszott a Szolgáltató és Tanácsadó Központ vezetésében, a kari rendezvények szervezésében és a kari kiadványok megjelenítésében.

Az említett tevékenységeiből kitűnik, hogy Mihályi Ágnes élvülhetetlen érdemeket szerzett a kar hallgatóinak érdekében végzett áldozatos, odaadó, fáradtságot nem kímélő munkájával.

A Hallgatói Önkormányzat Választmányának nevében köszönöm Mihályi Ágnesnek a hallgatóság érdekében végzett áldozatos munkáját.

Oláh András, egyetemi okleveles ápoló hallgatónak, leköszönt HÖK elnöknek a Pécsi Tudományegyetem Egészségügyi

ÖSSZEKÖTŐ

Főiskolai Kar Tiszteletbeli elnöke címet, a Szombathelyi Képzési Központ Hallgatói Önkormányzat tiszteletbeli elnöke címet, valamint a Pécsi Tudományegyetem Egészségügyi Főiskolai Kar Hallgatóiért Emlékplakettet adományozza.

Oláh András 1998-ban a Szombathelyi Képzési Központ Hallgatói Önkormányzatának elnökének, majd néhány hónap elteltével a kari Hallgatói Önkormányzat elnökének lett megválasztva. Elnökként 3 és fél éven keresztül elévülhetetlen érdemeket szerzett a kar hallgatóinak érdekében végzett áldozatos, fáradságot nem kímélő munkájával.

Érdemei közül elsőként említtem a Hallgatói Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatának jelenleg is hatályos átalakítását, mely lehetővé tette a HÖK hatékonyabb működését, a képzési központok Hallgatói Önkormányzatainak egységességét, jó kapcsolatát, és kiváló együttműködését. Irányításával került kidolgozásra az Oktatók Hallgatói Véleményezése, valamint jelentős mértékben módosításra a kar "Hallgatók részére nyújtható támogatások és a hallgatók által fizetendő díjak egységes szabályzata" valamint a Kollégiumi Szervezeti és Működési Szabályzat, mely a kollégiumi elhelyezések valamint a különböző juttatások szubjektív felosztását teljesen megszüntette, és helyette egy objektív szempontrendszer került bevezetésre. Jelenleg ezen szabályzataink mintaként szolgálnak más karok és az Egyetemi Hallgatói Önkormányzat szabályzatainak módosításához.

Az Egyetemi Hallgatói Önkormányzatban sikeresen képviselte karunk hallgatóinak és a székhelyen kívüli központjainak érdekeit. Képviselétével a költségvetési tárgyalások során karunk Hallgatói Önkormányzatának költségvetése lett a legnagyobb mértékű.

Elnöksége alatt zajlott le az egyetem integrációja, mely során a kar és a hallgatóság érdekeit a megfelelő fórumokon

maximálisan képviselte. A kar vezetésével és a képzési központok munkatársaival együttműködő, konszenzuskereső kapcsolatot alakított ki, és tartott fenn, melynek köszönhetően munkáját a vezetőség is nagy mértékben elismerte, és segítette.

Nevéhez fűződik a Szolgáltató és Tanácsadó Központ hálózatának kiépítése, melynek jelentősége mind a hallgatóság, mind a Hallgatói Önkormányzat számára igen nagy. Számos olyan rendezvény főszervezője, mely méltón hivatott képviselni a kart és a Hallgatói Önkormányzatot helyi és országos szinten. Érdemei közé tartozik, hogy főszervezőként számos POTencia című újságot, zsebnaptárt, évkönyvet valamint marketing kiadványt jelentetett meg, továbbá az is, hogy a képzési központok idei tanévben lezajlott akkreditációja során a Magyar Akkreditációs Bizottság minden elismerését fejezte ki karunk Hallgatói Önkormányzatának. 1999 óta az Egészségügyi Minisztérium Egészségügyi Szak és Továbbképzési Bizottságában az ország valamennyi Egészségügyi Főiskolai Kar Hallgatói Önkormányzatát ő képviselte. Említett tevékenységei mellett tanulmányi kötelezettségét kiválóan teljesítette, köztársasági és demonstrátori ösztöndíjasként, valamint a Magyar Ápolástudományi Társaság főtítkáráként szakmai előmenetelét is megalapozta.

A Hallgatói Önkormányzat Választmánya nevében köszönöm Oláh Andrásnak a hallgatóság és a kar érdekében végzett nagyérdemű, áldozatos munkáját.

Dr. Takács Magdolna intézetigazgató asszony szinte a kezdetektől az egyetemi és a kari döntéshozó testületek meghatározó tagja.

Jogi doktorátusa, nagy vezetői tapasztalata, az oktatás és a hallgatóság iránti elkötelezettsége nagy segítséget jelentett az eddigiekben is a hatékony hallgatói érdekképviselet megvalósításában.

Az elmúlt években lezajlott a Hallgatói Önkormányzat átstrukturálódása, megkezdődött a Szolgáltató irodarendszer kiépítése, és intézetigazgató asszonynak nagy szerepe volt abban, hogy a kari hallgatói önkormányzat vezetése Szombathelyről is sikeresen tudott megbirkózni a különböző

testületekben az összes képzési központ képviselőjével járó nehézségekkel.

A Hallgatói Önkormányzat Választmányának nevében megköszönöm docens asszonynak, hogy munkája során a Hallgatói Önkormányzattal példaértékű kapcsolatot alakított ki és tart fenn mind a mai napig is.

Gondolatok az 50 éve oklevelet szerzett védőnők köszöntésére

Diplomaosztó ünnepségünk most már hagyományosan arra is alkalmat ad, hogy az 50 éve oklevelet kapott védőnő kollégák számára Főigazgató Úr emléklapokat adjon át. Fekete Gáborné megyei vezető védőnő, a Magyar Védőnők Egyesületének alelnöke, EFK szaktanácsadó a következő beszéddel köszöntötte a jubiláló védőnőket.

*Tisztelt Ünnepelek és Ünneplők!
Kedves Volt és Kedves Leendő Védőnő
Munkatársak!*

Örömmire szolgál, hogy immáron harmadik alkalommal köszönhetem itt a Pécsi Képzési Központban a fél évszázada oklevelet szerzett védőnőket, sajnálva, hogy a megrendült egészségi állapot következtében tizennégyen nem tudnak ma itt Önökkel, velünk ünnepelni. A múlt és a jövő találkozása a jelenben a mai ünnep, hiszen Önök több évtizedes, fáradhatatlan szolgálatukkal már kiérdemelték az elismerést, a főhajtást, az ifjúságnak pedig példát mutatunk, hiszen a Magyar Védőnők Egyesületének mottója:

*Önmagát becsüli meg az a szakma,
amely megbecsüli azon dolgozóit,
akik több évtizeden keresztül a védőnői
pályát, mint hivatást gyakorolták.*

Bizonyíték ez a nap annak is, hogy a 87 éve (1915 június 13-án) életre hívott védőnői szolgálat életképes, mindig

megújulni kész, a magyar népesség egészségi állapotának változásához igazodva vállalja a segítő szerepét.

Szolgálatunk ma több, mint 5,300 védőnőt számlál, pedig a II. világháború után még alig 540 védőnő dolgozott.

Munkánk az elmúlt évtizedek alatt sokat változott és éppen Önök, régi

ÖSSZEKÖTŐ

munkatársak tudják bizonyítani, hogy akkoriban (50 éve) nem csak a várandós anyák és a gyermekek gondozása volt a feladata a szolgálatnak, hanem a TBC-s, vénereás, trachomás betegek gondozása is kötelességük közé tartozott.

Nagyban hozzájárult a felelősségteljes védőnői gondozási tevékenység a csecsemőhalandóság csökkenéséhez, hisz míg az ötvenes-hetvenes években minden ezer csecsemő közül 40-50 egy éves kora előtt meghalt, addig ma ez csak 7-8 esetben fordul elő.

A fertőző betegségek minimálisra csökkentek, sőt egyesek el is tűntek a hatékony védőoltásoknak köszönhetően, ám az, hogy minden gyermek megkapja a védőoltást, az döntően a magyar védőnők – köztük Önök is – lehetetlent nem ismerő szívósságának köszönhető. Az Egészségügyi Világszövetség (a WHO) elismeréssel szövelt a védőoltások helyszíni vizsgálatok a magyar gyermekek átoltottságának példaértékű helyzetéről.

A lakosság egészségi állapota mára megváltozott, fertőző betegségek tűntek el, ám új kihívásokhoz kellett

igazodnunk: ma a legfőbb cél a nem fertőző betegségek elleni hathatós küzdelem: a daganatos, a szív- és érrendszeri megbetegedések igen magas száma tette szükségessé egészségügyi kormányzatunk számára átfogó preventív intézkedés bevezetését, mely a "Az Egészséges Nemzetért Népegészségügyi Program"-ban valósul meg. Ez a program nagyon számít a védőnők aktív munkájára, így a közeljövőben pályát kezdők is részesei lesznek e hosszú távú folyamatnak.

Kedves Díszvendégeink, Védőnénik!

Köszönjük, hogy annyi éven át védtek, óvták sok ezer kismama és gyermek egészségét. Megtiszteltetés számunkra, hogy ma körünkben megjelentek, meghívásunkat elfogadták. Kérjük, tekintsek a most átadásra kerülő emléklapot ötven éve megszerzett védőnői oklevelük megerősítésének és sokéves védőnői szolgálatuk szerény elismerésének.

*Nagy tisztelettel kívánok Önöknek
jó egészséget és még sok örömet
a mindennapokban!*

Az oklevélátadó ünnepség a Szózat hangjaival zárult.

Születésnap-i köszöntések

A közelmúltban ünnepelte 70. születésnapját karunk nagyrabecsült három oktatója:

Dr. Cholnoky Péter főiskolai tanár,

Dr. Illei György főiskolai tanár és

Dr. Rozsos István egyetemi tanár.

A jeles évfordulók megünneplése Kaposváron és Szombathelyen zajlott. Professzoraink a továbbiakban emeritusként működnek közre karunk életében.

Kaposvár, 2002 augusztus 30.

Prof. Dr. Rozsos Istvánt tanítványai, munkatársai és barátai köszöntötték a Dorottya-ház nagytermében 70. születésnapja alkalmából.

Az ünnepségen köszöntőt mondott többek között Prof. Dr. Vizi E. Szilveszter, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke; Dr. Gyenesi István, Somogy Megye Közgyűlésének elnöke; Dr. Halász Béla, Dr. Zoltán János, Dr. Balogh Ádám, Dr. Bellyei Árpád egyetemi tanárok.

Ugyanaznap este a Somogy Megyei Önkormányzat Címertermében Dr. Lamperth Mónika belügyminiszter átadta az ünnepeltnek a Magyar Köztársasági Érdemrend Tisztikeresztjét.

Rozsos István életútja

1932. augusztus 28-án született Nagykanizsán. Középiskolai tanulmányait a nagykanizsai piarista, majd 1946-tól a keszthelyi premontrai gimnáziumban végezte, ahol már az államosított Vajda János Gimnáziumban érettségizett. 1951-ben a Pécsi Orvostudományi Egyetemre nyert felvételt, ahol 1953-tól 1957 márciusáig a Szentágotthai professzor által vezetett Anatómia, Szövet- és Fejlődéstani Intézetben externista, demonstrátor, majd kinevezett gyakorlóként az oktató- és tudományos munkába is bekapcsolódott. Tudományos Diákköri pályázaton kiemelt I. díjat nyert, közleményeiből a *The synapses of Burdach's nucleus* című dolgozatára a

Nobel-díjas Eccles professzor és számos más kutató is hivatkozott.

1956-ban a POTE nemzetőr zászlóalj parancsnokává választották, ezért 1957 márciusában szigorú megrovással az egyetemi gyakorlóki állásból elbocsátották és az oktatástól eltiltották. 1957 szeptemberében orvosá avatták és a Keszthelyi Kórház Sebészeti Osztályára került segédorvosként. 1958-ban házasságot kötött Máté Mária Magdolnával, 1960-ban István, 1962-ben Tamás fia született.

1961-ben Budapesten általános sebészetből szakvizsgát tett, majd a Kaposvári Kórház Sebészeti Osztályára hívták meg, ahol 1965-ben adjunktussá, 1970-ben főorvossá nevezték ki. 1967 szeptemberétől 1970

ÖSSZEKÖTŐ

március 1-ig a Sebészeti Osztályt megbízottként vezette. 1970-71-ben az Utrechti Egyetem Szív- és Érsebészeti Klinikáján dolgozott. 1974-ben az orvostudományok kandidátusi fokozatát szerezte meg. 1980-tól a Kaposvári Mezőgazdasági Főiskolán (Kaposvári Egyetem) gastroenterológiai állatkísérletes vizsgálatokat végzett, 1981-ben a Kaposvári Kórház I. sz. Sebészeti Osztály vezető főorvosává és megyei szakfőorvoská neveztek ki, valamint a Magyar Sebész Társaság vezetőségi tagjává választották.

1985-ben Göteborgban és Linköpingben volt tanulmányúton, a POTE-n címzetes

egyetemi docensi kinevezést kapott. 1988-ban Jako professzorral az epehólyageltávolítás két minimalisan invazív eljárás-módszerét kezdte kidolgozni.

1990-ben *Funkcionális anatómiai szempontok alkalmazása a gyomorpótlás sebészetében* című disszertációval az Orvostudományok Doktora fokozatot nyerte el. 1990-ben a Sebész Szakmai Kollégium tagjává választották, a klinikai gyakorlatban pedig az első microlaparotomiás cholecystectomiát végezte. 1994-ben a POTE-n habilitált, 1995-ben egyetemi magántanári, főiskolai tanári, 1997-ben egyetemi tanári kinevezést kapott. 2000 február 1-től – a két sebészeti osztály összevonása óta – az Általános, Ér- és Mellkasebészeti Osztályon dolgozik.

Több száz előadást és referatutumot tartott hazai és külföldi kongresszusokon; közel 200 dolgozatot írt magyar és idegen nyelvű folyóiratokban; több, mint 20 pályamunkáját díjazták. Sebészeti és tudományos munkája mellett különböző jellegű társadalmi tevékenységeket végzett és különböző tisztségeket töltött be.

Több, mint 15 hazai és külföldi kitüntetést kapott, többek között *Pro Patria et Libertate* (1991), Balassa Emlékérem (1995), Innovációs Különdíj (1995), Magyar Köztársaság Érdemrend Kis Kereszt (1996), PATE Dokt. *Honoris Causa* (1997), Somogyért (1997), Feltalálók I. Olimpiáján Ezüstérem (1998), Gábor Dénes-díj (1999). Több hazai és nemzetközi tudományos társaság tagja.

Szombathely, 2002 szeptember 10.

A PTE EFK Szombathelyi Képzési Központja, a Vas Megye és Szombathely MJV Markusovszky Kórházának Tudományos Bizottsága (*Societas Scientiarum Savaariae*), valamint az MTA Vas Megyei Tudományos Testülete ünnepi tudományos ülést tartott, Prof. Dr. Illei György és Prof. Dr. Cholnoky Péter 70. születésnapja alkalmából. Az ünnepség helyszíne a Markusovszky Kórház könyvtára volt. Dr. Horváth Boldizsár főiskolai tanár, a Markusovszky Kórház főigazgatójának oktatási helyettese köszöntötte a résztvevőket.

Cholnoky és Illei professzorok egy-egy nagy érdeklődést kiváltó előadással örvendeztettek meg az ünnepelő közönséget, melyeket az alábbiakban közreadunk. Az ünnepség Dr. Tahin Tamás főiskolai tanár, főigazgató, majd Dr. Lakner László főigazgató főorvos, tb. főiskolai docens, képzési központ igazgató születésnapjára zárult, melyet fogadás követett. Az ünnepség keretében Márkó Péter, a Vas Megyei Közgyűlés elnöke nyújtotta át a közgyűlés által adományozott kitüntetésekkel.

70 évesek

Szeptember 10-én ünnepélyes tudományos ülés keretében ünnepeltük Dr. Cholnoky Péter professzor és Dr. Illei György professzor 70 éves születésnapját.

A nagy tiszteletnek örvendő nyugdíjas főorvosok alapvetően különböző vérmérsékletűek, de megdöbbentően azonos ívű életpályát tudnak maguk mögött.

Mindkettőnek alma matere a Pécsi Orvostudományi Egyetem, ahol korán bekapcsolódtak az egyetem tudományos vérkeringésébe is. Bár alapvetően gyakorlatias szakmát választottak és e szakmák rokonszakmáknak tekinthetők (szülészet–gyermekgyógyászat), hosszú életpályájuk során sohasem hagytak fel az elméleti kutatással. Azonos a pályájuk abban is, hogy volt évfolyamtársuk, Dr. Gerencsér József, kórházunk akkori főigazgatója kinevezésüket megelőző években már számított munkájukra. Ma ezt úgy mondják: "fejvadászként" szerezték a két kiváló kollégát kórházunk számára. Azonos az is, hogy mindkettőn megleszteltetésnek tartották az

akkori Markusovszky Kórház osztályvezetői státusát. Hosszú közkórházi működésük rangot adott a kórháznak, szakmájuk vezető egyéniségei voltak és szakmapolitikailag kimagasló szerepet játszottak, illetve játszanak jelenleg is. Közös az is, hogy mindketten megjelölték azt az időpontot, amikor a gyakorlati orvoslással felhagynak, és sajnos kéréseink ellenére az időpontot könyörtelenül be is tartották.

Ez az időpont szerencsésen egybeesett a Pécsi Orvostudományi Egyetem Egészségügyi Főiskolai Karának Szombathelyi Képzési Központja kibontakozásával. Mindkettő meghatározó volt a képzés beindításában, sőt ma is a fejlesztések élén állnak. A hetven év csak egy adminisztratív állomás, elméleti tudásukra és oktatói tapasztalataikra a kar továbbra is igényt tart. Ezt jelezte a kari tanács határozata is: mindkettőn emeritus professzorok.

Dr. Horváth Boldizsár

Dr. Illei György

1950–56 között a Pécsi Orvostudományi Egyetem hallgatója, az Anatómiai Intézet demonstrátora, orvosi oklevele "Summa cum laude" minősítéssel.

1956–72-ig a POTE Szülészet–Nőgyógyászati klinikán dolgozik, 1973–94-ig a Vas Megyei Markusovszky Kórház osztályvezető főorvosa, megyei szakfőorvos, 1978–90 között a kórház tudományos–oktatási főigazgatóhelyettese.

Az orvostudomány kandidátusa (1967), címzetes egyetemi docens (1975), c. egyetemi tanár (1979).

ÖSSZEKÖTŐ

1963-ban a londoni egyetem Női Klinikáján, 1979-ben Harrow-ban az angol Orvostudományi Kutatási Tanács Perinatalis Intézetében töltött egy-egy évet.

A Szülészeti-Nőgyógyászati (1978–91), az Onkológiai (1980–94) Szakmai Kollégium, az ETT Gyógyszeralkalmazási és Klinikai Farmakológiai Szakbizottságnak (1981–85), TMB Klinikai Szakbizottságának (1980–84), az ETT plenumának (1989–91) tagja, a MTA EüM.II. Klinikai Bizottságának titkára (1980–89), tanácskozó tagja a MTA Orvosi Osztályának (1985–89).

Kezdetől (1990–) résztvesz a PTE EFK Szombathelyi Képzési Központ életében. Óraadó tanár (1990–93), Diplomás Ápolói Szak vezetője (1994), Ápolástudományi Tanszék alapítója (1996), Tudományös-Fejlesztési Főigazgatóhelyettes, az Ápolástudományi Intézet Igazgatója (2000).

A Felsőfokú Szülésznőképzés (1993), az Egyetemi Ápolóképzés (1997) curriculumának kidolgozója, "Klinikai Ismeretek és szakápolástan szülésznők számára" c. tankönyv szerzője.

Kiváló orvos (1980), *Pro Humanitate*, Vas Megyéért Díj, *Pro Universitate*, Magyar Felsőoktatásért, *Pro Facultate Scientiae Sanitatis* kitüntetések birtokosa. Emeritus főiskolai tanár (2002).

Nős, felesége orvos, három gyermekük és négy unokájuk van.

Dr. Cholnoky Péter

Született Pécsen, orvosi diplomát a POTE-n szerzett 1956-ban. Az egyetem gyermekklinikáján 13 évet tanítómestere, Kerpel-Fronius Ödön professzor vezetése alatt dolgozott. Szakvizsgák: 1960-ban gyermekgyógyászat, 1968-ban laboratóriumi vizsgálatok. 1969–1993 a szombathelyi Markusovszky Lajos Kórház Csecsemő- és Gyermekosztályának főorvosa. 1990-től szinte máig a POTE, ill. PTE szombathelyi védőnőképzésének vezetője.

Címzetes professzor, jelenleg emeritus főiskolai tanár. 1964–65: egy év ösztöndíj a hollandia Groningen gyermekklinikáján. 1971-ben kandidátusi értekezés (értelmi fogyatékos gyermekek aminosavürítése tárgykörből). 1972-ben három hónapos szociálpédiatriai tanfolyam Párizsban. 1974–77 Az Egészségügyi Világszervezet a szoptatás előmozdításával foglalkozó bizottságának tagja Genfben.

A gyermekgyógyászati kollégium tagja 1973-tól, elnöke 1991–93 között. 1991–97: az Association for Paediatric Education in Europe öttagú bizottságában a szakvizsgakövetelmények összeurópai egységesítésén dolgozott.

Foglalkozott endocrinológiával, az anyagcsere veleszületett hibáival, az ion- és vízháztartással, vesebetegségekkel, genetikával, az anyatejes táplálással, a D-vitaminnal. Összesen több, mint 60 tudományos közleményt írt, igen sok orvosi és ápolási kézi- és tankönyvet, jónéhány ismeretterjesztő könyvet fordított le.

Kitüntetései: Kiváló Orvos, Bökay János emlékérem, Schöpf Merei Ágost emlékérem, Vas Megyéért Díj, *Pro Sanitate Savariae*, A Magyar Köztársaság Érdemrendjének Tiszti Keresztje, Felsőoktatási Emlékplakett.

Nős, felesége szemész, három leányuk és öt unokájuk van.

Prof. Dr. Illei György:

Egy szülészorvos visszaemlékezései

Mindenekelőtt őszintén köszönöm azt a megtiszteltetést, melyben a mai nap megrendezésével és megjelenésükkel részesítettek.

Ahhoz a szerencsétlen generációhoz tartozom, melynek egész életére rányomta helyegét a történelem. Öt különböző politikai rendszert éltem meg, annak különféle árnyalataival, hatásaival, következményeivel. A háború befejező szakaszában olyan élményeken mentem át, melyek meghatározóak voltak pályaválasztásomra.

Egyúttal azonban ahhoz a történelemben páratlanul szerencsés generációhoz is tartozom, amelyik átélte és részese, sőt haszonélvezője a tudomány és technika az emberiség történetében példátlanul gyors ütemű és ma már mondhatjuk: nem csak lenyűgözően nagyszerű eredményeket, de jogos félelmeket is keltő fejlődésének és eredményeinek. Ezek a változások érintették az élet minden területét, benne választott hivatásomnak, az orvostudomány, azon belül a szülészeti-nőgyógyászatnak területét is.

Amikor az egyetemen biológiát tanultunk, még 48 kromoszómát tanítottak. Negyedéves medikusok voltunk, amikor Watson és Crick elkészítették a DNS háromdimenziós modelljét... A diploma megszerzésekor birtokolt tudással már nem tudnánk korszerűen tájékozódni saját szakmánkban sem. Tudásunk feleződési ideje felgyorsult: a kezdeti 8 év helyett már 4 évnél tartunk. 50 évvel ezelőtt még csak nem is sejtettük, hogy a gének 99%-a minden emberben közös (ez mutatja, milyen fiatal az emberi faj) és azt sem, hogy DNS-ünk 98,6%-a azonos a csimpánzéval. Ma már ismert a legtöbb gén

térképe, a gén manipulálhatóvá vált és megtörtént az első emberi klónozás (ezek minden előnyös és félelmetes következményével). És ez az utóbbi évtizedekben feltárt tudásanyag csak töredéke.

Amikor visszatekintek az eltelt 70 évre, igazat kell adnom annak a költőnek, aki azt írta, hogy "Mit nem őriz az emlékezés, békésen óvja a feledés". Persze, Jean Paulinak is igazat adok: "Az emlékezés az egyetlen Paradicsom, amelyből nem lehet bennünket kiűzni". De igaz van Blocknak is: "Az életet csak visszafelé lehet megérteni, de csak előre felé lehet élni". Amikor tehát Önök egy (volt) szülészorvos emlékezését hallgatják, vegyék az idézettek figyelembe.

ÖSSZEKÖTŐ

Amikor 1956-ban a szülészetre kerültem, a szülészoba fegyvertára a következőkből állt: fa sztetoszkóp a magzati szívhangok hallgatására, cseppinfúziós lehetőség, Glanduitrin, Papaverin, protoveratrin és mo. (eklampsia esetére), Kjelland fogó, daraboló műszerek (evisceratio, decapitatio, perforatio). Fogóműtét gyakorisága 9–10 %, császármetszés 3%, magzati halálozás 35%. Ma a sectio 6–7x gyakoribb, fogóműtét raritás, magzati halálozás 7–9%. Volt már fejlett colposcopia, klinikán colpocytologia, primitív biológiai hormonmeghatározás (béka, galamb-begy, infantilis eger), kezdetleges kémiai hormonanalízis. Már két éve orvos voltam, amikor Pincus első közleménye megjelent a hormonális fogamzásgátlóról, ami még 100µg ösztrogént és 10mg gesztagént tartalmazott. Ma az ösztrogén ennek legfeljebb harmada s már a negyedik gesztagén generációnál tartunk. Hol tartunk ma? Művi úton tudunk minden variációban termékenyíteni, befolyásolni tudjuk a magzatot nemét, méhen belül vagyunk képesek a magzatot kezelni, pár hetes embryonál mindenfajta vizsgálatot közvetve és közvetlenül is el tudunk végezni, szép színes képeket tudunk készíteni a magzatról fejlődésének különböző időpontjában, a sebészetben szerveket tudunk eltávolítani több apró nyíláson keresztül, a daganatokat kémiai anyagokkal is tudjuk kezelni, a képalkotó eljárások részletes betekintést nyújtanak bensőnkről, lasersugárral tudunk sebészkedni, a laboratóriumban már nanogramnyi mennyiségeket is mérnek, tablettákkal készíthetjük az öregedést, a kívánt terhességet pontosan tervezni tudjuk, tudjuk, hogy létezik autoimmunitás, de még nem tudjuk pontosan, hogyan keletkezik, a haematologia az egyik legfejlettebb tudománygá vált...etc. Nem kívánom idejüket a hosszú leltár felsorolásával igénybe venni, ezeket Önök is jól ismerik. Mielőtt életem szakmai szakaszáról szólnék, ahhoz kérem türelmüket, hogy életem során a munkámmal összefüggő néhány nem

szorosan orvosszakmai tapasztalatomat megoszthassam Önökkel.

A legfontosabb élettapasztalatom, hogy a humán tőke fontosabb, mint a (tárgyi, gazdasági feltételeket jelentő) holt tőke. Több évtizeden át történelmi okok miatt sok tekintetben igaza volt Metternichnek: "Ázsia Pozsonynál kezdődik". A magyar szellem ennek ellenére soha nem került Ázsia szintjére, annak köszönhetően, hogy a magyar értelmiség nagy hányada nagyon tudatosan követte Holland tanácsát: "A szellem, akár a test, abból él, amivel táplálják". Hazánkban ennek a tápláléknak nagyszerű hagyományai voltak, s megvolt a magyar tudni akaróknak az a képessége, hogy a frissen keletkezett táplálékhoz is hozzájusson. Napjainkban divatos állítás, hogy "a humán tőke a saját fejlettségének megfelelően reprodukál". Fejlettsége pedig attól függ, hogyan táplálkozik. Átéltünk évtizedeket, amikor a magyar humán tőke nagyobb része, benne az egészségügy képviselőinek jókora hányada, noha szellemi korlátok között is élt, szakmai téren sokat reprodukált, bizonyítva, hogy szellemük jó táplálékhoz jutott. Ebben némi szerepe volt annak is, hogy az akkori hatalom éppen az egészségügyi humán tőke "táplálása" érdekében elfogadta Fuller megállapítását: "Aki sokat utazik, sokat tud", és feltűnően engedékeny volt az egészségügyben dolgozók utazási lehetőségeinek engedélyezésében. Persze, nincs szivárvány vihar és felhő nélkül, kivételek e téren is adódtak.

Másik tapasztalatom, hogy a társadalom akkor támogatja egy egészségügyi szakterület tevékenységét, ha meggyőződen érzi, hogy e terület munkája számára hasznos és a szakmát művelők mindenképp az ő érdekükben tevékenykednek. A társadalommal való ilyen jellegű szoros kapcsolat fontosságát először 1963-as angliai tartózkodásom alatt észleltem, amikor ottani főnököm, a londoni egyetem női klinikájának vezetője, William Nixon

professzor (édesapja egy időben Málta kormányzója volt) elmagyarázta, hogy az emberek és döntéshozók a dolgokat nem aszerint értékelik, amik, hanem aszerint, aminek látszanak és akkor figyelnek oda igazán egy szakmára, ha az adott szakterület általuk leginkább elismert személyisége, akivel szemben általános a bizalom, velük rendszeres kapcsolatot tart. Ezt a tapasztalatot Szombathelyen, legpregnánsabban az új szülészeti osztály megvalósítása során magam is hasznosítottam.

További fontos tapasztalatom volt, hogy a humán tőke gyarapodását és kiteljesedését döntően meghatározza az a közvetlen és tágabb környezet, melyben a munka történik. Ezt bizonyítja saját szakmai életem, mely három szakaszra tagolódik. Az elsőben négy éven át status szempontjából mint medikus, de a gyakorlatban mint az intézet befogadott tagja dolgoztam az Anatómiai Intézetben, ahol Szentágothai zseniális és intuitív szellemi irányítása és Flerkó Béla precíz, logikus gondolkodása megtanított a kritikus gondolkodásra, a tudomány szeretetére és igényére. A tudomány életem későbbi részében számomra azonban nem cél volt, hanem eszköz a napi gyakorlatban felmerülő problémák megoldására. A tudomány világában szerzett tapasztalataim nem cáfolják Novalis állítását, mely szerint aki egy embertől lop ötletet, az plagizál, aki többitől, az kutat.

Ezért nem maradtam végzés után az Anatómián, hanem meglehetősen izgalmas előzmények után a Szülészeti Klinikára kerültem, ahol egy év angol tanulmányutat leszámítva 16 éven át dolgoztam és ahol Lajos professzor és az idősebb kollégák nem csak a szakma ismeretére, az etikus orvosi és baráti kollegiális magatartásra, de arra is megtanították, hogy igazán eredményes orvosi munka akkor végezhető, ha a szakmai ismeretek párosulnak a kritikus, önálló gondolkodásra, a problémák felismerésére és – ha szükséges, kutatás során megszerzett

bizonyítékokra alapozott – megoldására vonatkozó készséggel és gyakorlattal. De nem csak ezért vagyok nekik nagyon hálás, hanem azért is, mert belém oltották a beteg iránti tiszteletet és a szakma iránti alázatot az etikus orvosi magatartás példáin keresztül és megtanítottak az örwelli igazságra: "Minden állat egyenlő, de egyes állatok egyenlőbbek a többinél".

Amikor esaknem napra harminckét évvel ezelőtt az a megtiszteltetés ért, hogy felkérést kaptam Vas megye és a Markusovszky kórház orvos vezetőitől, hogy elődöm két évvel később esedékes nyugdíjba vonulása után pályázzam meg a szombathelyi kórház szülészeti osztályának vezetői állását, úgy éreztem, hogy a korábbi tapasztalataim alapján megkockáztathatom ennek a kihívásnak elfogadását.

Szombathelyen egy kitűnően vezetett kórházat, kiemelkedően magas szintű, több esetben tanszékképes főorvosi és jól képzett másodorvosi kart, kitűnő gyakorlati munkát végző szakdolgozókat és egy nagyon jól szervezett, magasszintű szakmai munkát végző védőnői hálózatot találtam. A belépő főorvos egy, a maga értékeivel tisztában lévő, magabiztos, magas szakmai és általában jó etikai szintet megvalósító, egységesen fejlődni akaró szellemiségű intézményt talált. (A távozó főorvos mindezt már nem mondhatta el.) Ugyanakkor egy balkáni szintű szülészeti–nőgyógyászati osztályon találtam magam, ahonnan már az első nap el akartam menekülni. Nem akartam azonban beismerni, hogy tévesen döntöttem, ezért főként dachból vállaltam a kihívást s fő célom lett egy új szülészeti osztály megteremtésében való közreműködés. Az eredmény a szomszédban látható.

Szakmai munkánk eredményességét részben közvetlen munkatársaim felkészültsége, a szakmával szembeni elkötelezettsége, egyeseknek a tudományos munkában való eredményes tevékenysége biztosította. Munkába állásomkor az osztályon dolgozó Szalay Zoltánnal, Horváth Sándorral,

ÖSSZEKÖTŐ

Fekete Józseffel, Molnár Endrével, Zoltán Istvánnal, Prugberger Jánossal és Kneffel Pállal mindvégig megmaradt szakmai kapcsolatom. Az ők, Oszkó Mária és Krutzler Józsefné kitűnő irányításával a szülésznők, ápolók, műtősnők, aneszteziológusok kiváló munkája jelentős segítség volt a korszerű szülészet-nőgyógyászati gyakorlat kialakítására irányuló törekvéseimnek. A későbbi években több, mint 30 kollégával dolgoztam együtt hosszabb-rövidebb ideig. Közülük Horváth Boldizsár, Turay András, Horváth Sándor, Péter Miklós, Vincze Tamás nevét említem, mint akikkel a leghosszabb volt az együttműködésem. Külön öröm volt számomra, hogy utódom munkatársaim közül került ki, s hogy Horváth Boldizsár ma az ország egyetlen főiskolai Szülésznői Tanszékének vezető főiskolai tanára is. Munkánkban meghatározó volt a megye és a kórház egészségügyi vezetésének és a társszakmáknak segítése. E tekintetben külön ki kell emelnem azokat, akikkel napi szakmai kapcsolatban álltam: Molnár László, Flamis László és Lakner László megyei főorvosokat, Gelencsér József és Kovács L. Gábor főigazgatókat, Cholnoky Pétert, Gagyai Dénest, Kádas Lászlót majd Brittig Ferencet, Hankiss Jánost, Zsámbéky Pált, Varga Lászlót, Bokor Nándort, Löblovics Ivánt majd Kántor Elemért és kiemelkedően István Lajost. Vele kapcsolatban azonban két korábbi élményemet is el kell mondanom: 1959-ben Szombathelyen az István Lajos által vezetett transfúziós tanfolyamon vettem részt s akkor kezdtem el becsülni a széleskörű ismeretekkel rendelkező, magas etikai szinten dolgozó kiváló szervezőt. Egy másik, az előzőtől nem független élményem 10 évvel későbből származik. A pécsi klinikán egy DIC-es beteget kezeltünk, akinek thrombocyta szuszpenziót kívántunk adni. A pécsi Vérellátó Állomás nem vállalta ennek elkészítését. Ekkor javasoltam Lajos professzornak, forduljunk István Lajoshoz. Késő esti telefon után a hajnali gyors

meghozta a kért szuszpenziót, a beteg életben maradt. A sors úgy hozta, hogy 5 évvel ezután szombathelyi tartózkodásom kilencedik napján újra találkoztunk egy sárvári DIC-es beteg ágyánál, akinek sikeres kezelése után indult meg több közös munkánk legjelentősebbje, számös DIC-es beteg kezelése kapcsán tett, akkor újnak számító megállapítás is a Heparin kezeléssel kapcsolatban (nem is említve a más megyékben tett közös konzíliumokról való éjjeli-hajnali hazatérések alkalmával autóval elejtett vadakat, a kaposvári őzet és a magyaróvári nyulat). Valamennyiükkel kitűnő szakmai együttműködés alakult ki. Külön kell szólnom arról a nagyon eredményes és színvonalas együttműködésről, mely a Németh Jolán majd Zsóka által vezetett védőnőkkel alakult ki. Jelentős élményeim között tartom számon az idősebb Kneffel Pállal kialakult együttműködést.

Megtettem korábban, de most ismét megköszönöm mindazok segítségét és támogatását, akik részéről ezt élvezni módomban volt. Tudom, hogy munkám során többször is hibáztam. De csak az nem hibázik, aki semmit sem tesz. Ez viszont a legnagyobb hiba. Működésemmre Márai mondását is érvényesnek tartom: "Az ember nem azzal vétkezik, amit csinál, hanem a szándékkal, amivel elköveti ezt vagy azt. Minden a szándék." A szándékaim pedig nem voltak vétkesek.

Szülészorvosként már régen tudtam, hogy az igazán minőségi szakmai munka egyik feltétele a nem orvos szakdolgozók munkájának minősége, ez utóbbit pedig meghatározza a képzés keretében megszerezhető tudás. Ezért is vettem részt hosszú éveken át a szülésznők oktatásában. Ezirányban a lehetőség igazán 1989-ben nyílt meg az egészségügyi főiskolai képzés bevezetésével. Előadóként kezdettől résztvettem a védőnők oktatásában, majd az ápolói és szülésznői tanterv és tananyag összeállításában. Már hosszú ideje készültem

arra, hogy 60 éves koromban nyugdíjba vonulok. Ez időben egybeesett volt Egyetemem ajánlatával a diplomás ápoló képzés elindítására és irányítására, amire örömmel vállalkoztam. Ezért külön köszönettel tartozom Lakner Lászlónak kezdeményezéséért és Buda Józsefnek a döntésért. Noha egy közbejött esemény miatt tényleges megválásom a kórházi munkától csak közel két évvel később következett be, az elmúlt 9 évben különböző szinteken és módokon a törvény által életkorom miatt lehetővé tett utolsó időpontig végeztem teljes munkaidőben ezt a munkát. Hálás vagyok a sorsnak, hogy megadta nekem ezt a 9 évet, mert olyan kitűnő barátok, kollégák és munkatársak között, mint Buda József, Komáromy László, Tahin Tamás, Graf Ferenc, Cholnoky Péter, Lakner László, Kovács Gábor, Takács Magdolna, Horváth Boldizsár, Somogyi Józsefné, Szöllősi Ilona, Giczey Sarolta, Németh Gyuláné, Keszei Tiborné, Weber Gyuláné, Hermann Kati nyugodt, jó és baráti hangulatban eltöltött termékeny évek voltak ezek. Ennek során megértem, és életem egyik jelentős eredményének tartom, hogy az általam elkészített javaslat alapján a Kormány a magyar egészségügy még mindig létező

poroszos hierarchiáját megbontva egyetemi szintre emelte az ápolóképzést.

Szakmai működésem az Anatómiai Intézetben oktatással kezdődött, 50 évvel később közel négy évtizedes klinikai működés közbeiktatásával oktatással fejeződött be. 1950-ben a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvosi Karára nyertem felvételt és a Pécsi Tudományegyetem tanáraként mentett fel a miniszterelnök. Közben volt 50 évig POTE is. Életemnek ez a több, mint fél évszázada szakmai szempontból sem volt unalmas és tartalmatlan.

Rochefoucauld szerint kevesen tudnak helyesen megöregedni. Laing szerint az élet nemi úton terjedő, 100%-os halálozással járó megbetegedés. Szerencésnek tartom magam, mert 70 évig a kór nem győzött le és úgy érzem, helyesen öregedtem meg. Ezért köszönettel tartozom mindennekelőtti Feleségemnek, Családomnak, valamint mindazoknak, akik életem során munkámban vagy egyéb területen támogattak.

Eredeti szándékom az volt, hogy előadásom olyan legyen, mint a miniszoknya: elég rövid, hogy ne unják el, de elég hosszú, hogy elfedje a lényegét. Végül is midire sikerült. Remélem, megbocsátják.

Prof. Dr. Cholnoky Péter:

Sok, vagy kevés?

Arany János 1881 március 2-án, egy prózai szerdai napon töltötte be 64. életévét. E

napról keltezett versével így köszöntötte föl önmagát:

Évnapra

Nyolcvan év
Ritka szép,
Hetven év
Jó, ha ép;
Hatvannégy esztendő:
Untig elegendő.

Komolyan gondolhatta, mert a következő évben el is költözött az élők sorából. Ha bármelyikünket megkérdeznének, untig elegendő-e a hatvannégy esztendő, szinte egyhangú választ adnánk: nem. De így lenne ez akkor is, ha a szám helyett a ma szóban forgó hetvennel tennék fel a kérdést. Magam is azt felelném: nem elegendő. Így inkább azt szeretném saját életem mozaikjainak példáján megválaszolni: soknak, avagy kevésnek tűnik-e fel az én hetven esztendőm.

Nyilván sok, ha a mai magyar várható férfieletkorhoz viszonyítjuk. Dehát nem a tartamról van szó. Inkább arról, mi fért bele. Nem az egész életem volt orvosi. Tízennyolc éves koromig nem is orvos akartam lenni. Mégis, ha visszanezék a szinte mindent meghatározó gyerekkorra, akkor formálódott meg bennem a későbbi orvos. Egyszerűen azért, mert az édesanyám orvos volt, és nem is akármilyen. Ilyen ma talán már nincs is. Megszállottan szerette munkáját, iszonyú sokat dolgozott és ha este fáradtan végre leülhetett, de izent valaki a környékről, hogy beteg, máris föl pattant és ment. A gazdagtól elkérte munkája tiszteletdíját, a szegénynek ő nyomott a markába pénzt. Büszke volt hivatására. Amikor nyolcvanhét éves korában ő hívta ki a mentőket lábatörött fiatal szomszédaszonyához, a mentők édesanyámat, a referálásba kezdő öreg nénit felre akarták söpörni; ekkor értésükre adta, hogy ő orvos és kötelessége beszámolni az eddig észleltekről. A néni orvos volt? – kérdezték csodálkozva. Nem hogy voltam, de most is az vagyok, sőt mindig az is maradok

– hangzott az önérzetes és szerintem is helyes válasz.

De gyerekkoromban betegként is bő tapasztalatot szereztem az orvoslásról. Ötévesen toxikus dysenteriával vittek be, húsz évvel később egy katonaság alól kibújni vágyó kortársam kórlapját keresve rábukkantam saját 1937-es kórrajzomra. Így kezdődött a felvételi statusom; moribund állapotban lévő kisfiú. Hogy mitől maradtam meg eddig tízennégyszer hosszabb időre, valódi rejtély: a kór gyógymódja négy héten keresztül césersavval leöntött reszelt almából állt. Egy évvel később egyszerre kaptam meg a diphtheriát és a skarlátot, ez akkoriban nem számított ritkaságnak. Jól emlékszem a Prontosil nevű vénásan is adható szulfonamidra, amely jajvörös színű volt a feeskendőben és a kis beteg vizeletét is tulipirosra festette. Állítólag én voltam az első Pécsset, kinek súlyos scarlatináját ezzel a szerrel kúrálták ki. Sikerral, mert tovább eseperedtem.

Ezután lelki megrázkódtatások következtek. 1944 decemberében, épp. hogy 12 évesen szinte egy héten befűl kellett megtudnom,

ÖSSZEKÖTŐ

hogy mi történt az állítólag munkatáborba szállított zsidó szomszédainkkal és többmillió sorstársukkal, meg azt is, hogy hány nőt erőszakoltak meg környékünkön a várost puskalövés nélkül elfoglaló szovjet katonák. Egy mai tévén edzett tizenkétévesnek ez a dupla sok talán meg sem kottyanna, én a mai napig nem hevertem ki.

1948-ban, 16 éves koromban kivágtak az ország összes középiskolájából, mert a pécsi városházán rendezett diákgyűlésen másodmagammal nem szavaztam meg a "Mindszentynek kötelet" mondattal végződő követelés szövegét: higgyék el: nem a napi politika munkált bennem, hanem a halálbüntetés ellen tiltakozott minden porcikám. De édesapám volt évfolyamtársai közt akadt két olyan bátor ember, aki gimnáziumi igazgatóként szabályellenesen fölveit iskolájába, az első Kaposváron tette ezt velem, de csak magántanulónként tehettem le a hetedik gimnázium tárgyaiból a vizsgákat. Az ezt követő nyáron, 1949-ben, tévedésből vittek be a pécsi ÁVH-ra, ott addig pofoztak, amíg rá nem jöttek, hogy tényleg nem tudok semmit sem arról az akkor már illegális cserkésztaborozásról, amely érdeklődésük tárgya volt. Hasonló nevű és a szomszédban lakó osztálytársammal tévesztettek össze. Erre elengedtek, de azért a Történelmi Hivatalban az egyik jó okkal megpofozott fiú pár éve megtalálta a Komlós János (lásd még Mikroszkóp Színpad) által elkészített összeállítást, mely a tévedés ellenére név szerint engem is a megfigyelendő veszélyes összeesküvők közé sorolt. Végül 1950-ben a főváros egyik elitiskolájában, a Trefort utcai gyakorlóban leérettségiztem. A szóbeli véletlenül azon a napon zajlott le, amelynek éjszakáján internálták az összes magyar szerzetest.

Az iskolai kizárássom ma is érvényes, évtizedekig visszatérő rémálmodom volt, hogy erre rájöttek és újra kell érettségiznem. A Műegyetem kémia szakúra jelentkeztem,

ahol nem hívtak be felvételre, mert – mint jó tíz évvel később véletlenül megtudtam – az iskolám DISZ-titkára egyszerűen nem továbbította a kérelmemet. Már a nyár közepén jártunk, mire a baj kiderült, gyorsan benyomtak a POTE utolsó felvételi napjára, felvettek, így elhagyhattam Budapestet, amelyből az egy év is untig elegendő volt: fővárosundorom azóta is töretlenül izmosodik. Így lettem pécsi orvostanhallgató, majd orvos. Akár hiszik, akár nem: nem bántam meg.

A Pécsi Orvostudományi Egyetem akkor virágkorát élte, a kiválóságok hosszú névsorát nem olvasom fel: aki ott járt, tudja, aki nem, az elképzelni sem képes, kik és mik voltak oktatóink és – bátran kimondom – nevelőink. A szigorlóév utolsó hónapja csodás közös élménnyel ajándékozott meg a másik ünneppel: egy rába-dunai kajaktúrával. De erről majd máskor.

A diplomát 1956 szeptemberében vettem át az aulában, talán már nem köztudott, a doktori címet csak pár évvel később adták vissza az orvosoknak. Kerpel-Fronius Ödön gyermekklínikájára kerültem, nagy lelkesedéssel. De a kezdet nem volt zavartalan. A pesti forradalom kitörésének előestéjén, október 22-én, hétfőn este az egyetem udvarán háborzongva hallgattam végig a diákság követeléseit, akkor hallottam először nyilvánosan a város határában bányászott ére, az addig bauxitnak rejtnevezett urán nevét. És még sok mást, de mindennek a történelemlétkönyvekben volna a helye. Bár lehet, hogy megvalósul az a nemtelen óhaj, mely szerint nemzedékünk kihalásával a feledés majd fölöslegessé oldja az emlékezés fájdalmasságát. November 4-én, vasárnap voltam először beosztva ügyeletre. Mint köztudott, ágyúsóra ébredtünk, de roppant kerülőkkel mégis a munkahelyemre küzdöttem magam. Az a nap ugyanazt az érzést hagyta bennem, mint 2002 április hetedike. Egyelőre csak remélem, hogy téves az analógia.

ÖSSZEKÖTŐ

Végülis megindult orvosná és gyerekorvosná válásom. Legalább három orvos és sok más egészségügyi ember hatott rám döntően.

Első helyen áll a világhírű professzor. Látásból addig is ismertem, de első igazi élményem az volt, amikor első munkanapomon az udvaron sántikáló fiatalembert pillantottam meg. A bennfentesektől nyomban megtudtam, hogy Jóska 46-ban septicus osteomyelitisével már a halálán volt, de az újonnan kinevezett Kerpel az angol követségen penicillint szerzett neki és a ma már nevétségesen kis adaggal fölírmasztotta. Élő csoda. Aztán ott volt a laborban a féltve őrzött kincs, a lángfotométer. A víz- és ionháztartással foglalkozó tudós kapta valahonnan, csak Lonci kisasszony, a vezetőasszisztens nyúlhatott hozzá. De nem a só- és víztudományban volt Kerpel igazi nagysága, bár ebből lett világhírű. Hanem az előadásai: az élettanász olyan plasztikusan beszélt a kanyaróról meg a coeliakiáról, hogy aki egyszer végighallgatta, habozás nélkül fölismerte az első eleje kerülő esetet. De mégcsak nem is ez volt legbámulatosabb talentuma: nem röstellte vizit közben megkérdezni az utolsó gyakornokot egy számára ismeretlen gyógyszer neve hallatán: mi is ez a szer. Nem esett le a korona a fejéről.

Fontosságában vetekszik vele szombathelyi főorvos elődöm, Frank Kálmán. Furcsa módon egy olyan ember, akivel sohasem dolgoztam egy időben egy intézményben. De azért ő a másik tanítómesterem. Először is két munkahelyünk közös volt, meg aztán megörököltem összes fontosabb neveltjét, kit az osztályon, kit a megye újdonsült gyermekközremeiben. Hálátlanságnak tűnhetik fel, hogy nem sorolom fel őket név szerint, de a lista hosszú és becses. Aztán Frank beállítottasága: szigor az osztályon és a megyei területi teendőkhöz, közben csodálatos humor. Ragyogó előadó volt, ezt még Pécsről tudtam. Írásbeli rendszeretete sokat esiszolt született rendetlenségemen. Az

egész ország gyógyító gyermekintézményeinek címlistája mindig napra kész volt nála, később az országos intézet sem röstelt címekért hozzám fordulni. A kitűnően vezetett osztály falain túli világ is fontos volt neki, sokat tett azért, hogy a védőnők és a körzeti orvosok, meg az általa vezetett gyermekápolónőképző növendékei minél többet tudjanak a gyerekek egészségéről és betegségeiről. És aztán ott van és ma is szilárdan áll az általa vidéken elsőnek alapított nyugatdunántúli gyermekgyógyász-egyesület.

A harmadik meghatározó orvos a nálam valamivel fiatalabb Méhes Károly. Stimuláló, végtelenül szorgalmas ösztönzése nélkül még annyi sem lett volna belőlem, mint amennyi lett. Mivel ő még hála Istennek él, róla ennyit.

Aztán a nővérek. Pécsen Tonesi néni, a bennlakó idős kisasszony, meg valódi Heim-nővér. Meg az itteni kitűnően képzett gyerekápolónők, sokukat sérteném meg, ha párat név szerint emlígetnék. De talán senkit nem teszek feltékenyvé, ha Tóth Mancinak e helyt is köszönetet mondok.

És hát a védőnők. Közülük kettőt meg merek nevezni. Kezdő koromban a pécskerti városi védőnőtől rengeteget tanultam, ő télen még lóháton járta a körzetéhez tartozó apró Pécs környéki falvakat. Itt meg Németh Jolán megyei vezetővédőnő, aki vasszíggal hajtott végig néhány hónap alatt a számomra akkor teljesen ismeretlen Vas megyén. Jobban is ismerem, mint szülőföldemet, Baranyát.

Sok ez a hetven év, mert sok csoda megfér benne.

A szulfonamidok és a penicillin megjelenését már említettem. Ott voltam az 1957-es Miskolc környéki óriási polyomyelitisjárvány kellős közepén. Ottlétem alatt a néhány héttel korábban megindított Salk-vakcinálás augusztus közepén néhány nap alatt szinte elvágta a járványt. Pár évvel később a pécsi idegklinika konziliáriusaként Körmey István professzor színe elé volt szabad járulnom.

ÖSSZEKÖTŐ

Óriási neurohisztológiai munkásság állt a háta mögött. többek között sokat foglalkozott a Heine-Medin-kórral. Széles, egyúttal leşajnáló mozdulattal mutatott arra a hatalmas polcra, amelyen az évvel foglalkozó tudományos könyvek százai sorakoztak. Ezt mind lepipálta egy rózsaszínű csöppecske, cukron beadva – jegyezte meg kissé rezignáltan.

Én még láttam köldöktetanust, nem egyet. Eltűnt. Hova lettek a kórházi *Dyspepsia coli* és interstitialis plasmacellularis pneumonia járványok? Febris rheumaticás annyi volt, hogy hetente kellett új szobát nyitni. Főlöszlegessé vált az annyi bajl és szövödményt okozó himlőoltás. Jó pár korábban kezelhetetlen érdekességnek számító örökletes betegséget, mint pl. a phenylketonuriát, a galactosaemiát vagy a hypothyreosist, ma már rendszeresen szűrünk és eredményesen gyógyítunk. Mi még úgy tanultuk, történelmi léptékekkel mérve nem is olyan régen, hogy az ember diploid kromoszómaszáma a magyar fülben szépen hangzó negyvenyoce (pedig hát csak negyvenhat). Most meg már két éve befejeződött az emberi genom teljes feltérképezése. De a legnagyobb csodaélmény a leukaemia első véglegesen gyógyult esete volt. Ennek utóéletéből is sokat okulhattunk: néhány évvel később az édesanyja a dolgozószobámban elsírta magát: bárcsak inkább belehalt volna a lánya a bajba. Az évekig hálafos betegnek tartott gyerek – elkényeztetésének eredményeképpen – minden tilalomfát kidöntött gyógyult korában, valamilyen magnórábló galeriba is belekeveredett. Hála Istennek, később minden jóra fordult, nagy élmény volt első kisbabájával boldog gyerekágyasként viszontlátni. Ma már tudjuk, hogyan kell az ilyen gyermeket nevelni. Az eredmény mögött ott állt a hazánkban csodaszámba menő szervezett együttműködés az országos gyermekleukaemia-munkacsoport keretében.

E munka közben láttam meg, micsoda tartalékerők laknak az orvosokban, ápolónókben, szülőkben, gyerekekben. Hegyeket lehet mozgatni ezekkel az energiákkal, de ha rosszul bánunk velük, kö kövön nem marad utánuk. Ma már közhely, hogy mindezt csak csapatmunkával lehet elérni, de ennek maradéktalan megvalósítása is a csodák közé tartozik.

Hétköznapibb csodák is belefértek ebbe a hét évtizedbe. Pl. kiderült, hogy a korábbi állítással ellentétben magzat jól hall, az újszülötnök fejlett fájdalomérzése van, hogy a fejlődésében megzavart gyerek korai fejlesztéssel sokszor teljesen rendbehozható. Az 1975-ig egyre inkább kiszoruló szoptatás gyakorisága lassú, majd gyors gyarapodásnak indult: tehát van visszaút a lejtőn. A beteglátogatás fokozatos szabadbá tétele erre az időre esik. A specializálódás a gyermekgyógyászatot sem kerülte el, de esodálatos módon a szakma megőrizte egységét és összetartozását. Erre személy szerint is büszke vagyok. De a legnagyobb csoda ezzel az egész orvostudománnyal: nem lehet elég öreg az ember, hogy meglepetés ne érhesse. Hiába, már állítólag Hippokratész is megmondta: ho biosz brachüsz, hé de techné makrá, bizonyára ismerősebb így: *ars longa, vita brevis*.

A hét évtizedre egy kis világlátás is esett. Nem túl sok, elégnek semmiképpen sem mondható. De másnak még ennyi sem jutott. A külföldi utak fontosságai sorrendjében nem tudom megmondani, mit tehetnék a második helyre. A párizsi három hónapot a Centre International de l'Enfance ragyogó és szemléletalakító szociális pediátriai tanfolyamán? Néhány megmerítkezésemet a vidéki Anglia és London életében? Moszkvát 1958-ban, amikor a több család-társbérletetűl szolgáló családi faházak sokaságát még nem tarolták le és amikor még Jozsif Viszárionovics konzervált teteme is ki volt téve szinte vallásos tiszteletadásra? Az egy hónapot Kubában, a világ egyik legérthetetlenebb országában, ahol a múlt

ÖSSZEKÖTŐ

végképp eltörlése olyan jól sikerült, hogy senki nem tudta megmondani, hogy a havannai katedrálisban hol jelzi márványtábla azt a helyet, ahol Kolumbusz Kristóf hamvai néhány évszázadon át nyugodtak? Nem tudom. Az első helyet könnyen kijelölöm: egy év a hollandiai Groningen egyetemének gyermekklinikáján, ottani tapasztalataimmal most nem nyújthatom az időt, csak annyit: a klinika nem csak az egyetemé volt, hanem még nevében is a város és a tartomány közkórházának minősült, mindez 1964-ben. A sors különös ajándéka, hogy az ott majdnem 40 évvel ezelőtt megtanult holland nyelvet ma a családban is használhatom holland vőnőmrel és holland–magyar félvér unokáimmal. Ennél még nagyobb ajándék volt, hogy láthattam, hogyan működik a germán merevségről az angolszász hajlékonyságra éppen akkoriban tudatosan áttérő intézmény. Bár sikerült volna ebből minél többet átültetnem itthoni talajunkba! De ez már a kevés felíratú rovatba tartozik.

Egyszóval, a hetven év sok, hiszen annyi minden befért.

Egyúttal be kell látnom, hogy a hét-évtized sok mindenhez kevés volt. Adósságokkal teli bőröndöt cipelek, korom előrehaladtával egyre jobban kidagad az oldalán. Sokszor eszembe jut Széchenyi bírálata az angol "Time is money" mondásával szemben: mint mondja: az idő ugyan pénz, de szerepük fel nem cserélhető: az elfolyt pénzt olykor vissza lehet szerezni, de az elvesztegetett időt soha. Ha így nézek vissza, nagy a hiányérzetem.

Például: közleményeim során, szám szerint is mindössze úgy hatvan, semmilyen vörös fonál nem húzódik végig. Ez valahol az egyetlen irányba mutató kitartás hiányára utal. Első és egyetlen főnököm nem sókka halála előtt így jellemzett egy barátomnak: talán neki van a legtöbb esze tanítványaim közül, de ha már megsejti a megoldást, nincs kitartás benne, hogy teljesen a végére járjon. Sok igazság van a nekem visszamondott szavakban. Kevés volt tehát hetven év ahhoz,

hogy kiemelkedő pályatársaimhoz hasonlóan százasaival, netán párezrével gyártsam a közleményeket. Ehhez hasonló a környezettel szemben támasztott szigorú követelés képessége, pontosabban ennek hiánya. Mindig örültem, ha valaki valami kis művet előm tett, de talán nem elégszer mutattam ki bőrűmat ennek híján. Minden volt alattvalómtól ezúton kérek ezért elnézést.

Azt hiszem, kóros mértékben hidegen hagytak a fokozatok és rangok. Talán nem is kellene elmondanom, hogyan írtam meg kandidátusi értekezésemet, 1969 nyarán pályáztam meg Frank Kálmán megüresedett állását. Amikor szeptember elején úgy tartottam helyesnek, hogy személyesen bemutatkozzam kinevezőmnek – ez akkoriban a megyei tanács elnöke, személy szerint Gonda György volt –, beszélgetés közben vélszást tett: milyen jó, hogy kész tudományos minősítés fölött rendelkezem. Ez pedig nem volt így. Igaz, hogy vágyt az évek végeztém már mindenféle vizsgálatot az α - és β -aminosavak őrítésével kapcsolatban, de hát ez még messze volt a kész értekezéstől. Pécsre visszatérve azonnal nekiültem az összerendezésnek és megírásnak, négy hét múlva készen állt a mű. Ki tudja, mikor készültem volna el vele, ha az a gondai téves céltás nem hangzik el. Többször kísértettek meg fővárosi katedrával; felkérőim egy részét valószínűleg vérig sértettem, hogy nem az elvárható igenlő választ adtam.

A hetven évbe nem fért bele a menedzselési és pénzszerzési képességek kifejlesztése, pedig ma ezek nélkül nem lehet osztályt vezetni, de már akkor is kárát láttam e hiányosságoknak. Sokszor éreztem azt is, hogy néha erőszakosan, esetleg ordítva kellene akaratomnak érvényt szerezni. De erre képtelen voltam, még színleg sem sikerült. Irigylem azokat, akikben megvan ez a képesség.

A kórral egyre több és magasabb tisztség jut ki a halandónak, ilyenkor sokszor úgy érzi az ember, hogy egy fenékkal nem lehet két vagy

ÖSSZEKÖTŐ

még több lovon ülni. Volt olyan esztendő, amikor egyetlen év alatt 58-szor utaztam a fővárosba vagy még távolabb. A tisztségeket nem lehet büntetlenül a végtelenségig halmozni. De már alighogy idekerültem, nyomban rám hártották a központi laboratórium vezetését a gyerekosztályé mellett. Persze lehetetlen volt ezt jól csinálni. Amikor az Amerikából visszatérő főorvos, Solymos Béla megérkezésének napja ki volt tűzve, üdvözlésére a boldogult emléké Főríz Pista hácsival, a vezetőasszisztenssel nagy csokor virágot vettünk. Legnagyobb bánatunkra az utolsó este telefonon közölte, hogy mégsem jön haza. Egy ideig még nyakamon maradt a száradó virágcsokor meg a teljesíthetetlen feladat. Vagy ott volt a megyei szakfőorvosi megbízás. Mindig úgy éreztem, hogy sokkal többet kellene foglalkoznom vele, de egyszerűen nem fér az időmbe. Életemben a legmagasabb lépcsőfok a gyermekgyógyászati szakmai kollégium elnöksége volt. Mivel a fordulat után egy évig szüneteltette működését, iszonyú sok elmaradt elintéznivaló halmozódott fel. Az előírt negyedévenkénti ülésezés helyett az első évben havonta kényszerítettem tárgyalóasztalhoz a testületet. Még ha máig én maradtam volna az elnök, akkor sem értem volna el a testület fő célját: azt, hogy a mindenkor miniszternek a szakma igényeinek teljesítéséhez szükséges rá háruló feladatokat elmagyarázzuk. De ez talán már nem vagy nemcsak az én hibám volt: legyezgeti hiúságomat, hogy még ma is sokan állítják, az én időmben haladtak legrendezettebben a dolgok. (Zárójelben: a hála ezért kizárólag Nagy Magdolna elnöki titkárnőm pedantériáját illeti.)

Egyik legnagyobb keserűségem és talán kudarcom az új gyermekosztály tervezése és kivitelezése volt. Pedig de nagyon készültem rá! Az összes hazai és pár külföldi építő vagy frissen épült gyerekosztály terveit megismertem és ugrásra készen vártuk, hogy a tervezővel magunkat jól kiveszekedve érvényt szerzünk álláspontunknak. Ebből

nem lett semmi, részleteket nem mondhatok, mert egyesek beperelhetnének hitelrontásért, ahogy annak idején is megfenyegetett a tervező, de ezekkel a partnerokkal nem hogy hetven, de még százhetven év alatt sem lehetett volna jól együttműködni. Még most is bánom, hogy nem nyilvánosan tiltakoztam, amikor jó pár évvel később a kórház ugyanezt a csapatot bízta meg egyik fontos új épületének megtervezésével. Emmyre óvatosságnak nem lett volna szabad lennem. Végül 1986-ban elkészült az elizált palota, de azért nagyjából alkalmas volt a vállalt és azután vállalandó regionális feladatok ellátására, a személyi feltételek is akkor álltak tetőpontjukon, mégis egyik feladatot a másik után koptatta le rólunk a szomszédvárosok versengése és ügyeskedése, meg a helyi értetlenség. Talán megintcsak az én öklöm keménysége hiányzott?

Sok álmodom maradt betöltetlen. Az orvosi etika romlása nem állt meg a lejtőn, pedig de sokszor reménykedtem, hogy most majd történik valami. Nem merem összehasonlítani a mai országos és kórházon belüli kollegialitást az ötven év előttivel, pedig de nagy szükségünk volna rá! Egész pályám alatt végigcsúszott–mászott az orvosi szakmán a hálapénznek becézett megrontás nyálkás hullője. Talán nem is eredménytelenül igyekeztem ellenállni neki. Dehát három gyereket fel is kell nevelni, és néha kétlem, hogy az én megoldásom erkölcsösebb volt-e a borítékvadászatnál: mindenki tudja, hogy évtizedeken keresztül fordítással egészítettem ki jövedelmemet. De az erre fordított energiát nem a mindennapi teendőimtől kellett-e elvonnom? Itt hadd tegyek egy kitérőt: nem tudom a számát azoknak a könyveknek, az utóbbi évtizedben jórészt ápolással foglalkozó szakkönyveknek, amelyeket én fordítottam le; hiszelgek magamnak azzal, hogy ezzel talán hozzájárultam a szaknyelv tisztaságának megteremtéséhez, illetve megmentéséhez. De azt is beismerem, hogy ez a fordítás valójában kedvtelés is volt. És

ÖSSZEKÖTŐ

szabad-e egy szakembernek emyiféle szakmaidegen hobbinak hódolni? A zenének, a számoknak (titkot árulok el most: két olyan matematikai tételt is magamtól fedeztem fel, amelyeket persze mások már évszázadokkal ezelőtt megfogalmaztak), a rejtvényeknek, a naptárszerkesztésnek (legalább hatezer múlt, illetve eljövendő évre meg tudom mondani, hogy egy dátum a hét melyik napjára esik és mikor van az adott évben a húsvét); talán ezért is tűnik olyan kevésnek ez a hetven év. De az vesse rám az első követ, akinek nincs valamilyen bölöndériája.

Aztán nagyobb léptékben mérhető dolgokban is kevésnek bizonyult eddig a hetven esztendő. Már Churchill, majd az elmúlt évszázad derekán Adenauer, Schuman és társaik megsejtették, hogy Európa jövője az egyesülés. Naiv húszévesként úgy éreztem, hogy ehhez nekem személyesen is hozzá kell járulnom, mégpedig azzal, hogy minél több európai nyelvet elsajátítok. Már-már gyanús hírhedettséget szereztem magamnak azzal, hogy a magam részéről teljesítettem vállalásomat, de az öreg hölgy csak nem akar kötélnék állni: visszatérésünk Európába már nem fér bele hetven évembe és könnyen elfogadom Hana Suchocká hajdani lengyel miniszterelnök cinikus mondását: belépésünk mindenkor pontosan öt év múlva esedékes. De bárcsak tévednék ezúttal.

Nem valósult meg az a hivatalosan is megfogalmazott álmom, hogy 2000-re a világ valamennyi polgárának legyen hozzáférhető az egészségügyi ellátás, mégpedig egyenlő eséllyel. Ettől olyan messze vagyunk, mint Makó Jeruzsálemtől; nemhogy a

földkerekség szintjén nincs így, de még kis hazánkban belül sem. Elég összevetni a főváros második és nyolcadik kerületének halálozását.

Jórészt üres jelszó maradt a jövőt jelentő gyermek értékének hangoztatása: a gyermek nyílt vagy burkolt elutasítása, sőt elhanyagolása és gyötrése egyre hódít. A gyerek legjobb esetben is csak magánügy.

Az 45-ös, 56-os és 89-es jogos eufória céljainak megvalósítása rendre megghiúsult. Pedig mindahányszor arról álmodtunk, hogy itt van az a világ, amikor végre szabadon, egyenlő eséllyel, félelem nélkül rendezheti be ki-ki és az egész az életét. Világrajöveletem után néhány hónappal jutott uralomra Németországban az örült, de szisztematikusan cselekvő, népiertő szobafestő. Az azóta eltelt hetven év kettős zsákutcájának második történelmi kacskaringója, amely személyes életemben 1944 november 29-én reggel, a fal mellett géppisztollyal osonó első szovjet katona megpillantásakor indult neki, az én szememben még ma sem ért véget megnyugtatóan.

Lehet, hogy álmok világában élek vagy legalábbis szeretnék élni, de nélkülük nem lett volna érdemes végigcsinálni. Csak hálás lehetek azért, hogy feleségem mindenkor megosztotta őket. Köszönet érte. Az álmok arra valóak, hogy ha a mi herven övünk kevésnek bizonyult megvalósításukhoz, legalább a ma fiataljai fogjanak hozzá. Mondd el fiaidnak – mondja az Írás. Elmondtam.

Az ünnepelteknek ezúton is gratulálunk, hosszú és boldog életet kívánunk jó erőben, egészségben!

ÖSSZEKÖTŐ

Karunk munkatársainak kitüntetései

Folyó év június 27-én kapta meg **Dr. Széll Kálmán**, az Országos Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet igazgatóhelyettese a Batthyány–Strattmann László díjat, melyet Dr. Csehák Judit egészségügyi, szociális és családügyi miniszter adott át.

A Semmelweis Nap alkalmából az Egészségügyi Minisztérium központi ünnepségén **Dr. Lakv Rezső**, a Zala Megyei Kórház Traumatológiai Osztályának osztályvezető főorvosa, tanszékvezető főiskolai tanár Egészségügyi Miniszteri Dicséretben részesült.

Augusztus 20-án Mádl Ferenc, a Magyar Köztársaság elnöke **Dr. Tárnok Ferencet** a "Magyar Köztársasági Arany Érdemkereszt" kitüntetésben részesítette.

Előző számunkból sajnálatos módon kimaradt, hogy **Szellőné Fábíán Mária**, kari könyvtárvezető (Kaposvár) június 6-án Rektori Dicséretben részesült.

Az egészségügyi, szociális és családügyi miniszter

Dr. Széll Kálmán

Országos Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet igazgatóhelyettese

1000 szilveszteri végzet, kórházi szakmai munkásságért elismeréséért

BATTHYÁNY-STRATTMANN LASZLÓ DÍJ-át adományoz.

Budapest, 2002. június 27.

Dr. Tárnok Ferenc

Dr. TÁRNOK FERENC

ELNÖKES ÉS TUDOMÁNYOS MUNKÁSSÁGI ELISMERÉSEK

Dr. Tárnok Ferenc

Arany Érdemkereszt

KITÜNTETÉST-ADOMÁNYOZOM

BUDAPESTEN, 2002. augusztus 20. Dr. Tárnok Ferenc

Dr. Tárnok Ferenc

ELNÖKES ÉS TUDOMÁNYOS MUNKÁSSÁGI ELISMERÉSEK

A kitüntetetteknek ezúton is gratulálunk, további munkájukhoz jó egészséget kívánunk!

Kari Nap, 2002 június

Nyár, napfény, Balaton, Kari Nap. Langyos víz, júniusi nevetés, játék. Idén, ahogyan tavaly is már, a balatonvilágosi üdülő fogadta be a kar valamennyi vállalkozó oktatóját, dolgozóját. A képzési központok csapatokat alakítottak, a csapatok versenyeztek egymással, a tét igazából mégsem a győztesnek járó kupa volt, hanem a közösséggé válás lehetősége. Kaposvár küzdeni akarása, Pécs vidámsága, Szombathely humora, Zalaegerszeg elsőprő jókedve és a Főigazgatói Hivatal maroknyi csapatának lelkesedése alkotott egy közös egységet.

Az igazságos bíró

A rendezvény vidáman indult idén is a találó bevonuló indulókkal, a képzési központok egyéni zászlóival. Mindannyian emlékszünk a szombathelyiek által bemutatott brazil

szappanoperára, Lakner tanár úr bírói sípszójára, a főigazgató úr szimultán sakkpartijára, Kaposvár csapatának bemutatkozójára, Gyenge Lajos megkapó énekhangjára. Mindenki bemutathatta rejtett futballista tudását, a labdajátékok csúcsát, a petanque-ot, röplabdátudását, páros és egyéni pingpong virtuozitását, a csocsóhoz elengedhetetlen gyorsaságát. Aki mindebben kellemesen elfáradt, és jól kinevette magát, várta a langyos vizű Balaton.

A pécsiek impozáns zászlója. Ez a valóság?

És ne feledjük el a kaposvári finom, friss, gőzölgő pogácsát...

Ezek mind ismerősek, és lassan ezek lesznek az évről-évre visszatérő kari rendezvény szimbolikus képei. Meg a sör, a bőséges

ÖSSZEKÖTŐ

ebéd, az együtt éneklés, és az elmaradhatatlan balatoni nyár.

Nem kétséges, hogy a Kari Nap sajátos hagyománya a főiskolának, mint ahogyan az sem kétséges, hogy mindebből nemcsak a kar nyer, hanem a képzési központok és a kollégák is valamennyien. Kicsit más ez a nap, kicsit más arcunkat mutatjuk meg.

Önfeledt, vérre menő focizás: foci első vég

Gyenge Lajos, akinek erőssége a nótázás

Nyár, napfény, Balaton. Kari Nap. Ez már hagyomány.

*Györgydeák Anita
főiskolai tanársegéd
mb. hivatalvezető*

A maroknyi csapat

Zalai testőrök

ÖSSZEKÖTŐ

Kaposvári kvartettek

Érkezik a szombathelyi csapat

Csapatmunka zalaegerszegi módra

A szombathelyi trasztell feladatait Takács Magdolna készíti el

ÖSSZEKÖTŐ

Tájékoztató a Kari Tanács üléseiről

A Kari Tanács 2001/02 tanévi utolsó ülését 2002 június 21-én tartotta a Zalaegerszegi Képzési Központban, az alábbi napirendi pontokkal:

1. A Kari Tanács megalakulása

előadó: Dr. Tahin Tamás főiskolai tanár, főigazgató

A képzési központokban megválasztott küldöttek a Kari Tanács Ülését megelőzően titkos szavazással választották meg a tanács oktató és oktatást segítő tagjait. A választást Dr. Csere Tibor főiskolai tanár vezette le. Így a Kari SZMSZ által meghatározott számú hivatalból tanácsági megbízással rendelkezőkkel, valamint a hallgatói önkormányzat képviselőivel együtt a Kari Tanács összetétele a következő:

A Pécsi Tudományegyetem Egészségügyi Főiskolai Kar Tanácsába megválasztott tagok névsora

2002 július 1-től

Elnök:

Dr. Tahin Tamás főiskolai tanár, főigazgató

Oktatók:

Bellehem József főiskolai adjunktus, oktatási főigazgatóhelyettes (Pécs)
Dr. Figler Mária főiskolai tanár, intézetigazgató (Pécs)
Dr. Gyódi Gyula főiskolai tanár, igazgató (Kaposvár)
Dr. Horváth Boldizsár főiskolai tanár (Szombathely)
Dr. Kelemen János főiskolai tanár (Kaposvár)
Dr. Komáromy László főiskolai tanár, általános tanácsadó (Pécs)
Dr. Laky Rezső főiskolai tanár, tanszékvezető (Zalaegerszeg)
Oláh András főiskolai tanársegéd, osztályvezető (Pécs)
Dr. Peterka Gabriella főiskolai docens, igazgató (Zalaegerszeg)
Dr. Takács Magdolna főiskolai docens (Szombathely)

Oktatást segítő:

Antal Marianna tanulmányi osztályvezető

Hivatalból tagok:

Dr. Kovács L. Gábor egyetemi tanár, tudományos főigazgatóhelyettes (Szombathely)
Dr. Nagy Júlia főiskolai docens, fejlesztési főigazgatóhelyettes (Pécs)
Gál Nikolett HÖK elnök
Graf Ferenc kari gazdasági vezető

Hallgatók:

Artner Hajnalka (Szombathely)
Birkás Judit (Zalaegerszeg)
Jankó Lilla (Szombathely)
László Bernadett (Pécs)
Somogyi Gergő (Kaposvár)
Szaknyéri Nikolett (Pécs)
Varga Blanka (Pécs)

ÖSSZEKÖTŐ

Főigazgató Úr köszöntötte a munkáját megkezdő Kari Tanácsot és kérte, hogy a tanács tagjai a következő periódusban a Kar előtt álló feladatok megvalósításában teljes felelősséggel tevékenykedve működjenek közre a Kar fejlődésének elősegítésében, ennek biztosításában.

2. Főigazgatóhelyettesi pályázatok ismertetése, a főigazgatóhelyettesek megválasztása előadó: Dr. Tahin Tamás főiskolai tanár, főigazgató

A Rector Úr által kiírt főigazgatóhelyettesi pályázatok ismertetését adta meg a pályázatok elbírálásával megbízott bizottság. (A bizottság elnöke Dr. Tahin Tamás, tagjai Dr. Komáromy László és Oláh András voltak.) A tudományos főigazgatóhelyettesi funkciót Dr. Kovács L. Gábor egyetemi tanár pályázta meg, a bizottság a pályázatot támogatta és elfogadásra ajánlotta.

A fejlesztési főigazgatóhelyettesi pályázatra Dr. Nagy Júlia főiskolai docens pályázati anyaga érkezett be, melyet a bizottság szintén támogatólag terjesztett a Kari Tanács elé.

Főigazgató Úr ismertette, hogy az általános főigazgatóhelyettesi feladatok ellátására általános főigazgatói tanácsadói formában Dr. Komáromy Lászlót kívánja megbízni. Hasonlóan megbízásos rendszerben Betlehem József főiskolai adjunktus megbízását tervezi az oktatási főigazgatóhelyettesi poszton. Mindkét megbízással kapcsolatban kéri a Kari Tanács támogatását a szavazás során.

A titkos szavazás értékelését végző szavazatszámoló bizottság összetétele a következő volt: elnök Dr. Takács Magdolna főiskolai docens, tagok: Antal Marianna tanulmányi osztályvezetőhelyettes és Somogyi Gergő hallgató. A szavazás eredménye alapján mind a négy jelölt elnyerte a tanács "igen" szavazataival az egyetértő támogatást.

3. A Kari Bizottságok tagjainak megválasztása előadó: Dr. Tahin Tamás főiskolai tanár, főigazgató

A Kari Bizottságok tagjainak megbízatása az új tanács megalakulásával lejárt, ezért a Kari Bizottságok megválasztása esedékessé vált. Az egyes bizottságok elnökeire és tagjaira tett javaslatokat a tanács tagjai előzetesen megkapták. A titkos szavazás eredményeként (szavazatszámoló bizottság összetételét lásd a 2. napirendi pontnál) az alábbi személyi összetételű Kari Bizottságok működnek a 2002/03-as tanévtől kezdődően.

Kari bizottságok összeállítása

Tanulmányi és Kreditviteli Bizottság

Elnök:	Betlehem József főiskolai adjunktus, oktatási főigazgatóhelyettes
Tagok:	Fekete Enikő főiskolai adjunktus (Zalaegerszeg) Dr. Takács Magdolna főiskolai docens (Szombathely) Oláh András főiskolai tanársegéd, humánpolitikai és marketing osztályvezető (Pécs) 4 hallgató képviselő

ÖSSZEKÖTŐ

Jegyzet- és Tankönyv Bizottság

Elnök: Dr. Horváth Boldizsár főiskolai tanár (Szombathely)

Tagok: Dr. Buda József főiskolai tanár (Pécs)

Dr. Molnár László főiskolai docens (Szombathely)

Dr. Temesvári Tibor főiskolai adjunktus (Pécs)

Harjáné Brantmüller Éva főiskolai adjunktus (Kaposvár)

Bogáné Patér Zsuzsanna főiskolai docens (Zalaegerszeg)

Dr. Kelemen János főiskolai tanár (Kaposvár)

Lantos Zsuzsanna főiskolai adjunktus (Szombathely)

Gál Nikolett HÖK elnök

2 hallgató képviselő

Külföldi Bizottság

Elnök: Dr. Komáromy László főiskolai tanár (Pécs)

Alelnök: Szabó László főiskolai tanársegéd (Pécs)

Tagok: Dr. Gyódi Gyula főiskolai tanár, igazgató (Kaposvár)

Koltainé Éliás Zsuzsanna főiskola docens (Szombathely)

Bárdosiné Zsili Katalin nyelvtanár (Zalaegerszeg)

Németh Tímea nyelvtanár, külföldi koordinátor (Pécs)

Dr. Peterka Gabriella főiskolai docens, igazgató (Zalaegerszeg)

Gál Nikolett HÖK elnök

Kari fejlesztési és Minőségbiztosítási Bizottság

Elnök: Dr. Nagy Júlia főiskolai docens, fejlesztési főigazgatóhelyettes (Pécs)

Tagok: Horváth Izidorné főiskolai adjunktus (Szombathely)

Dr. Málóvius Ilona főigazgatói tanácsadó (Pécs)

Dr. Kránicz János egyetemi tanár, intézetigazgató (Pécs)

Dr. Rébék-Nagy Gábor főiskolai docens, tanszékvezető (Pécs)

Holló Rózsa főiskolai adjunktus (Kaposvár)

Bonyárné Müller Katalin főiskolai docens (Pécs)

Müllerné Szögedi Ildikó főiskolai adjunktus (Zalaegerszeg)

HÖK képviselő

Tudományos Bizottság

Elnök: Dr. Kovács L. Gábor egyetemi tanár, tudományos főigazgatóhelyettes (Szombathely)

Tagok: Dr. Horváth Boldizsár főiskolai tanár (Szombathely)

Dr. Tárnok Ferenc főiskolai tanár (Zalaegerszeg)

Dr. Kelemen János főiskolai tanár (Kaposvár)

Dr. Figler Mária főiskolai tanár, intézetigazgató (Pécs)

Dr. Kránicz János egyetemi tanár, intézetigazgató (Pécs)

Dr. Sulyok Endre egyetemi tanár, intézetigazgató (Pécs)

Dr. Bódis József egyetemi tanár, intézetigazgató (Pécs)

Gál Nikolett HÖK elnök

Honosítási Bizottság

Elnök: Betlehem József főiskolai adjunktus, oktatási főigazgatóhelyettes (Pécs)

Titkár: Antal Mariann tanulmányi osztályvezető (Pécs)

Érintett szak vezetője

HÖK képviselője

ÖSSZEKÖTŐ

Informatikai Bizottság

Elnök: Dr. Jeges Sára főiskolai tanár, tanszékvezető (Pécs)
Tagok: Szijártó Zoltán rendszergazda (Pécs)
Bódy Zoltán főiskolai adjunktus (Kaposvár)
Kopházi Ferenc főiskolai adjunktus (Kaposvár)
Koltainé Éliás Zsuzsanna főiskolai docens (Szombathely)
Lantos Zsuzsanna főiskolai adjunktus (Szombathely)
Hórváth János rendszergazda (Szombathely)
Dr. Molnár Gábor főiskolai adjunktus (Zalaegerszeg)
Völler Gyula rendszergazda (Zalagereszeg)
Gál Nikolett HÖK elnök
3 hallgató képviselő

Media Bizottság

Elnök: Oláh András főiskolai tanársegéd, humánpolitikai és marketing osztályvezető (Pécs)
Tagok: Bódos Tamásné Dr. főiskolai docens (Kaposvár)
Antal Mariann tanulmányi osztályvezető (Pécs)
Takács Erzsébet főiskolai adjunktus (Szombathely)
Dr. Vajda Istvánné főiskolai adjunktus (Zalaegerszeg)
Györgydeák Anita főigazgatói hivatalvezető (Pécs)
Dr. Horváth Gábor főiskolai adjunktus, főszerkesztő (Pécs)
Gál Nikolett HÖK elnök

Fegyelmi Bizottság

Elnök: Dr. Takács Magdolna főiskolai docens (Szombathely)
Tagok: Graf Ferenc kari gazdasági vezető (Pécs)
Györgydeák Anita főigazgatói hivatalvezető (Pécs)
Érintett intézet vagy tanszék vezetője
Érintett tanulmányi csoport vezetője
Gál Nikolett HÖK elnök
2 HÖK képviselő

4. A 2002/03–as tanév időbeosztása

előadó: Betlehem József főiskolai adjunktus, kari tanulmányi osztályvezető

A Szenátus által elfogadott 2002/03–as tanévi időbeosztás alapján készült el az EFK következő tanévi időbeosztása. A tanév őszi szemesztere 2002 szeptember 2–án, tavaszi szemesztere 2003 február 3–án kezdődik. Őszi szünet 2002 október 21–25., oklevélátadó ünnepség 2003 július 5–6. További részletek a "Tanrendi Tájékoztató"-ban megtalálhatók, illetve a Képzési Központok tanulmányi csoportjainál megtekinthetők. A tervezetet a Kari Tanács elfogadta.

5. A 2003 évi felvételi szabályzat

előadó: Betlehem József főiskolai adjunktus, kari tanulmányi osztályvezető

A 2003–tól bevezetendő új felvételi eljárási rend miatt új kari Felvételi Szabályzatot kellett készíteni. A Szabályzat részletezi az adminisztratív folyamat, a felvételi vizsga, a meghirdetett szakok, a pontszámítás részleteit. A Szabályzat – melyet a Kari Tanács elfogadott – a Képzési Központokban megtekinthető.

ÖSSZEKÖTŐ

6. A Tanulmányi és Vizsgaszabályzat módosítása

előadó: **Dr. Nagy Júlia** főiskolai docens, oktatási főigazgatóhelyettes

A jelenleg érvényes TVSZ-t a kredit alapú oktatáshoz kell adaptálni, az előterjesztés ennek részleteivel foglalkozik. A módosításokat a Tanács elfogadta, a Szabályzat a Képzési Központokban tanulmányozható.

7. A 2002/03-as tanévre érvényes költségterítési összegek meghatározása

előadó: **Graf Ferenc** kari gazdasági vezető

A költségterítési képzésben résztvevő hallgatók által fizetendő díjak a 2001 évi inflációs rátának megfelelő összeggel módosultak. A mellékelt táblázat az egyes szakokon, illetve képzési formákon a 2002/03-as tanévben érvényes költségterítési tételeket tartalmazza, melyet a Kari Tanács elfogadott.

8. Az okleveles egyetemi ápolóképzés tantervének módosítása

előadó: **Dr. Illei György** főiskolai tanár, tudományos és fejlesztési főigazgatóhelyettes

Az okleveles egyetemi ápoló képzés 3. félévi tantervét a tapasztalatok szerint módosítani szükséges. A módosítás érinti a félév beosztását, így a javaslat szerint 6 hét elméleti oktatás, 2 hét szakirányú klinikai gyakorlat, 2 hét ÁNTSZ-ben végzett gyakorlat, 2 hét ápolásoktatási gyakorlat, 1 hét klinikai immunológiai gyakorlat, 1 hét rehabilitációs gyakorlat alkotja a félévet. További módosítás: "Humán Táplálkozástudományi Ismeretek" és "Újabb Farmakológia Ismeretek" c. tantárgyak kerülnek a programba. A javaslatokat a Kari Tanács elfogadta.

9. Egyebek

Főigazgató úr bejelenti, hogy 2002 július 6-án lesz az oklevélátadó ünnepség, melyen a Kar indulási periódusában és az azóta eltelt időszakban kiemelkedő teljesítményt nyújtó munkatársak részesülnek kari kitüntetésben.

Főigazgató úr megköszönte a Kar minden munkatársának az ezévi Kari Napon való részvételt és kifejezte köszönetét Oláh András főiskolai tanársegédnek, valamint a gazdasági vezetőknek, akik a szervezés lebonyolítás munkáit példamutatóan látták el.

Főigazgató úr bejelentette, hogy valamennyi képzési központ igazgatójának megbízását újabb másfél évre meghosszabbította, valamint felkérte Dr. Illei György tudományos és fejlesztési főigazgatóhelyettest, hogy megbízásának lejáta után, mint emeritus főiskolai tanár szaktanácsadói feladatokat szíveskedjen ellátni.

ÖSSZEKÖTŐ

PTE EFK költségtérítései képzései a 2002/03-as tanévben

Szak, szakpár	Képzési szint	Tagozat	Költségtérítés Ft/félév 2001/02-es tanév	Költségtérítés Ft/félév 2002/03-as tanév
általános szociális-munkás	F	N	218.000,-	238.000,-
	F	L	54.500,-	59.500,-
dietetikus	F	N	293.500,-	320.500,-
diplomás ápoló	F	N	293.500,-	320.500,-
	F	L	73.375,-	80.000,-
egészségbiztosítás	F	N	117.000,-	128.000,-
	F	L	60.000,-	65.500,-
gyógytornász	F	N	293.500,-	320.500,-
orvosdiagn. laboranalitikus	F	N	293.500,-	320.500,-
	F	L	73.375,-	80.000,-
védőnő	F	N	240.500,-	263.000,-
egészségtan tanár	F	N		121.000,-
	F	L		30.250,-
egyetemi okleveles ápoló	E	N	293.500,-	320.500,-
	E	L	105.000,-	115.000,-
	E	L	52.500,-	57.500,-
képi diagnosztika	AF	L	42.250,-	46.000,-
szülésznő	AF	N	169.000,-	185.000,-
labortechnikus	AF	N	169.000,-	185.000,-
	AF	L	42.250,-	46.000,-
egészségfejl. mentálhig.	SZT	L	55.000,-	60.000,-

A Kari Tanács 2002/03-as tanévi első ülését **2002 augusztus 23-án** a Pécsi Képzési Központban tartotta. Az ülés napirendje az alábbi volt.

I. A hallgatók részére juttatható támogatások és hallgatók által fizetendő díjak egységes szabályzatának módosítása

előadó: Gál Nikolett HÖK elnök

A hallgatói támogatások és a fizetendő díjak Kari Szabályzatának módosítására a legutóbbi módosítást (2002 február 6.) követő országos és egyetemi változások indokolták. A vitában felmerült javaslatok, módosítások alapján a tanács a Szabályzatot elfogadta, mely a Képzési Központokban a HÖK irodákban megtekinthető.

2. Személyi ügyek

A PTE EFK Szombathelyi Képzési Központ Szociális Munkás Képző Intézetében meghirdetett főiskolai docensi pályázat

előadó: Dr. Kovács L. Gábor egyetemi tanár, tudományos főigazgatóhelyettes

Rektor úr által kiírt pályázatra Horváth Izidorné pályázata érkezett be a Rektori Hivatalba. A Bíráló Bizottság (elnök: Dr. Kovács L. Gábor egyetemi tanár, tagjai: Dr. Takács Magdolna főiskolai docens, Dr. Lakner László tb főiskolai docens, képzési központ igazgató) a pályázatot támogatólag terjesztette a Tanács elé. A titkos szavazatok számlálását végző bizottság (elnök: Dr. Kelemen János főiskolai tanár, tagjai: Dr. Peterka Gabriella főiskolai docens, képzési központ igazgató, Artner Hajnalka hallgató) megállapította, hogy Horváth Izidorné pályázatát a Tanács egyhangúlag elfogadta.

3. A Tanulmányi és Vizsgaszabályzat módosítása

előadó: Gál Nikolett HÖK elnök

A javaslatban a szakdolgozat leadási határidejének módosítása szerepelt. A téma vitája alapján a leadási határidő 2003 március 27., a késedelmes leadás határideje 2003 április 3-ára módosul, mely időpontokat a tanács egyhangúlag jóváhagyta.

4. A 2002/03-as tanév időbeosztásának módosítása

előadó: Antal Marianna tanulmányi osztályvezető

Az előző tanácsülésen elfogadottak módosítását az őszi szünet beállítása tette szükségessé. A vitában elhangzottaknak megfelelően az időbeosztási javaslattól eltérően az egységes vizsgaidőszak megnevezéssel fogadta el a tanács a 2002/03-as tanévi végleges időbeosztást, melyet e helyütt is ismertettünk.

A 2002/03-as tanév részletes időbeosztása

Tanévnyitó ünnepség: 2002.09.02., képzési központonként

I. félév:

Szorgalmi időszak:	2002.09.02.–2002.12.20. (15 hét)
Őszi szünet:	2002.10.21.–2002.10.25. (1 hét)
Vizsgaidőszak:	2002.12.23.–2003.01.31. (6 hét)

II. félév:

Szorgalmi időszak:	2003.02.03.–2003.05.23. (15 hét)
Tavaszi szünet:	2003.04.14.–2003.04.18. (1 hét)
Vizsgaidőszak:	2003.05.26.–2003.07.04. (6 hét)
	2003.08.25.–2003.08.29. (1 hét)

ÖSSZEKÖTŐ

Szakdolgozattal kapcsolatos időpontok:

Szakdolgozat leadási határideje:	2003.03.27.	
Készenlétes leadás határideje:	2003.04.03.	
Szakdolgozat védése:	2003.05.12–16.	
(Egyetemi okleveles ápoló szak szakdolgozat védése:		2003.02.13.)
(Egyetemi okleveles ápoló szak szakdolgozat leadás határideje:		2003.01.03.)
(Egyetemi okleveles ápoló szak szakdolgozat pótbeadás határideje:		2003.01.10.)
Pótszakdolgozat leadásának határideje:	2003.09.19.	
Pót készenlétes leadás határideje:	2003.09.30.	
Pót szakdolgozat védése:	2003.10.27–31.	

Záróvizsgák:

Záróvizsga időpontok:	2003.05.26.–2003.06.11.
Egyetemi okleveles ápoló szak záróvizsga időpontja:	2003.02.13–20.
Pót záróvizsga időpont:	2003.10.

Oklevéltadás

Oklevéltadó ünnepség:	2003.07.05–06.
Pót oklevéltadó ünnepség:	2003.12.
Egyetemi okleveles ápoló szak oklevéltadó ünnepség:	2003.02.22.

5. A 2003. évi felsőoktatási felvételi tájékoztató

előadó: Betlehem József főiskolai adjunktus, oktatási főigazgatóhelyettes

Az Országos Felvételi Iroda gondozásában megjelent tájékoztatóba javasolt Karunkkal kapcsolatos adatokat, információkat tartalmazta az előterjesztés, részletezve a felvételi eljárás sajátosságait, a megváltozott felvételi tárgyakat. A korábbiakhoz hasonlóan a kiadvány megjelenési ideje 2003 december. Az előterjesztést a Tanács egyhangúlag elfogadta.

6. A PTE EFK Erasmus Szabályzata

előadó: Dr. Komáromy László főiskolai tanár, általános tanácsadó

A PTE Külügyi Igazgatósága által készített, majd a Szenátus által elfogadott egyetemi Erasmus Szabályzat alapján készítette el Karunk saját Erasmus Szabályzatát. A Kari Külügyi Bizottság a tervezetet elfogadta s az elmúlt időszakban a hallgatói-oktatói mobilitás már ennek alapján zajlott. Az előterjesztést a Kari Tanács elfogadta, mely a Képzési Központokban és a Kari Külügyi Bizottság tagjainál megtekinthető.

7. Egyebek

- Betlehem József oktatási főigazgatóhelyettes előterjesztésében a Kari Tanács elfogadta a kötelezően választható tárgyak meghirdetésére vonatkozó javaslatot. A javaslat értelmében a krdeit alapú oktatás a következő tanévben indul.

ÖSSZEKÖTŐ

- Dr. Nagy Júlia fejlesztési főigazgatóhelyettes bejelentette, hogy az egyetemi fizioterapeuta (gyógytornász szak) és infektókontroll szakmenedzser továbbképzési szak szakindítási kérelmei elkészültek. Ismertette az ezekkel kapcsolatos legfontosabb információkat, melyeket követően a Kari Tanács a szakindítási kérelmeket elfogadta, így azok a Szenátus elé terjeszthetők.
- Dr. Kovács L. Gábor tudományos főigazgatóhelyettes a hallgatóság főigazgatói pályamunkáinak meghirdetési és elbírálási rendjére tett javaslatot, melyet a Tanács támogatott.
- Dr. Tahin Tamás főigazgató bejelentette, hogy a Magyar Akkreditációs Bizottság székhelyen kívüli képzéseinket akkreditálta, a MAB minősítések a Képzési Központokban megtekinthetők.
Főigazgató úr tájékoztatta a Tanácsot, hogy a pécsi Laterum Szálló további két szintjét Karunk megvásárolta, így kollégiumi férőhelyeink száma jelentősen kibővült.

*Dr. Komáromy László
főiskolai tanár
általános tanácsadó*

Tájékoztató a 2002 évi felvételiiről

A 2002 évi felvételi eljárás keretében egy kiegészítő egyetemi, nyolc főiskolai alapképzési és három akkreditált iskolarendszerű felsőfokú szakképzési szakon hirdettünk meg jelentkezést nappali és levelező tagozaton egyaránt. A korábbi évekhez képest bővült a választható szakok száma, mivel alapképzések közé belépett az Egészségtan-tanár-, illetve az akkreditált iskolarendszerű felsőfokú szakképzéseknél az Orvosi diagnosztikai Laboratóriumi Technológus Szak.

A 2002 évi felvételi eljárás során államilag finanszírozott és költségtérítéses finanszírozási formára hirdetett felvételt a kar, a nyári pótfelvételi keretében pedig csak költségtérítéses képzésre lehetett jelentkezni (kivéve az akkreditált iskolarendszerű felsőfokú szakképzéseket). Az 1. táblázatból is látható, hogy a felsőfokú szakképzéseket leszámítva a jelentkezők száma magas volt, meghaladta a meghirdetett felvehető létszámot, egyes szakokra a pótfelvételi keretében is sokan jelentkeztek.

A korábbi évekhez hasonlóan a legtöbben a Gyógytornász Szakra adták be a jelentkezésüket. 2002-ben a Gyógytornász Szak mellett az Általános Szociális Munkás Szak levelező tagozata iránt volt nagy az érdeklődés. A Gyógytornász Szakon majdnem 3,5-szeres, az Általános Szociális Munkás Szak levelező tagozatán pedig elérte 2,5-szerest a túljelentkezés mértéke.

ÖSSZEKÖTŐ

Szak	Képzési forma	Tagozat	Jelentkezők száma 2002 márc. 1-ig	Jelentkezők száma pótfelvételre	Jelentkezők száma összesen
általános szociális munkás	A	nappali	111		111
dietetikus	A	nappali	191		191
diplomás ápoló	A	nappali	117	1	118
egészségbiztosítási	A	nappali	56	1	57
egészségtan-tanár	A	nappali	68	3	71
gyógytornász	A	nappali	444	4	448
orvódiagnosztikai laboratóriumi analitikus	A	nappali	55	1	56
védőnő	A	nappali	250		250
általános szociális munkás	A	levelező	112	31	143
diplomás ápoló	A	levelező	261	21	282
egészségbiztosítás	A	levelező	107	9	116
egészségtan-tanár	A	levelező	101	19	120
orvódiagnosztikai laboratóriumi analitikus	A	levelező	57	9	66
ápoló (egyetemi)	K	nappali	57		57
ápoló (egyetemi)	K	levelező	82	8	90
szűfőző	F	nappali	34		34
képi diagnosztikai és intervenció asszisztens	F	levelező	10		10
orvódiagnosztikai laboratóriumi technológus	F	nappali	8		8
orvódiagnosztikai laboratóriumi technológus	F	levelező	34	3	37

1. táblázat

A 2002 évi felvételi és a nyári pótfelvételi eljárás során jelentkezett hallgatók száma

(A = alapképzés, K = kiegészítő alapképzés, F = akkreditált iskolarendszerű felsőfokú szakképzés)

2002 augusztus 15-én végleg lezárult a 2002 évi felvételi eljárás, mivel ezen időpontra befejeződtek a pótfelvételi vizsgák is. A 2. táblázatban a Pécsi Tudományegyetem Egészségügyi Főiskolai Karán a felvételhez szükséges ponthatárt és a felvettek pontos számát tüntettük fel.

Engedjék meg, hogy néhány szóban jelezzük: 2003 január 1-től a felvételi rendszer nagyfokú változáson megy keresztül. Szakcsoportos felvételi vizsgák lesznek, a jelentkezőknek szóbeli és írásbeli vizsgát is kell tenniük, ami az Egészségügyi Főiskolai Kar esetében az alábbi táblázatban feltüntetetteknek megfelelően fog alakulni az államilag finanszírozott képzésre jelentkezők esetén. A költségterítéses képzésre jelentkezőknek csak szóbeli felvételi vizsgát kell tenniük és csak egy tantárgyból.

Szakcsoport megnevezése	Képzési szint	Kötelező vizsgatantárgy	Választható vizsgatantárgy
Egészségügyi Szakcsoport	főiskolai	biológia	Matematika vagy magyar
	egyetemi	biológia	Fizika vagy kémia
Szociális Szakcsoport	főiskolai	történelem	Magyar vagy biológia
Teniskulturális Szakcsoport	főiskolai	biológia	-

A 2003 évi felvételi vizsgákkal kapcsolatban bővebb információ a Felsőoktatási Felvételi Tájékoztatóban jelenik meg.

ÖSSZEKÖTŐ

2002-ben felvettek száma, PTE EFK

		Keretszám	Ponthatár	Felvett	Pót	Összes
általános szociális munkás	ÁF N A	45	60	60		60
általános szociális munkás	KTG N A	10	60	0		0
dietetikus	ÁF N A	83	71	83		83
dietetikus	KTG N A	20	60	0		0
diplomás ápoló	ÁF N A	49	60	49		49
diplomás ápoló	KTG N A	20	122	2	1	3
egészségbiztosítás	ÁF N A	20	96	20		20
egészségbiztosítás	KTG N A	20	60	0	1	1
egészségtan-tanár	ÁF N A	30	67	30		30
egészségtan-tanár	KTG N A	10	60	0	3	3
gyógytornász	ÁF N A	170	97	167		167
gyógytornász	KTG N A	20	67	13	4	17
orvosdiagn. labor. analitikus	ÁF N A	29	67	29		29
orvosdiagn. labor. analitikus	KTG N A	20	60	0	1	1
védőnő	ÁF N A	111	73	111		111
védőnő	KTG N A	10	66	2		2
általános szociális munkás	ÁF L A	30	118	28		28
általános szociális munkás	KTG L A	20	80	16	26	42
diplomás ápoló	ÁF L A	127	103	128		128
diplomás ápoló	KTG L A	100	60	19	19	38
egészségbiztosítás	ÁF L A	34	100	34		34
egészségbiztosítás	KTG L A	100	64	24	6	30
egészségtan-tanár	ÁF L A	40	70	41		41
egészségtan-tanár	KTG L A	20	60	13	18	31
orvosdiagn. labor. analitikus	ÁF L A	25	104	24		24
orvosdiagn. labor. analitikus	KTG L A	60	74	5	8	13
ápoló (egyetemi szint)	ÁF N K	30	105	30		30
ápoló (egyetemi szint)	KTG N K	10	86	1		1
ápoló (egyetemi szint)	KTG L K	60	60	35	6	61
szülész nő	ÁF N F	50	120	0		0
orvosdiagn. labor. technológus	ÁF N F	30	60	0		0
orvosdiagn. labor. technológus	ÁF L F	50	82	26	3	29
képi diagnosztikai és interv. assz.	ÁF L F	50	0	0	0	0
összes		1503		1010	96	1106

2. táblázat

Felvettek száma és a felvételhez szükséges ponthatár.

(ÁF = államilag finanszírozott, KTG = költségtérítéses finanszírozási forma, N = nappali tagozat, L = levelező tagozat, A = alapképzés, K = kiegészítő alapképzés, F = akkreditált iskolarendszerű felsőfokú szakképzés)

Ezúton szeretném utólag is megköszönni a felvételi eljárásban résztvevő valamennyi oktatónak és oktatást segítő személynek a fáradságos munkáját.

Betlehem József
főiskolai adjunktus
oktatási fűtővezetőhelyettes

Előző számunk lapzártáig nem érkezett meg Dr. Zajkás Gábor, az Országos Élelmezéstudományi Intézet igazgatóhelyettese által tartott előadás szövege, mely a Humán Táplálkozástudományi és Dietetikai Intézet avatóünnepségén hangzott el. Az előadás szövegét most adjuk közre.

A táplálkozás helye a Népegészségügyi Programban

Dr. Zajkás Gábor, az OÉTI igazgatóhelyettese,
a Népegészségügyi Program Táplálkozási Alprogram igazgatója

A táplálkozás meghatározó tényező a betegségek megelőzésében, az egészség megtartásában, vagy éppen előidézésében, és persze a gyógyításban. A Népegészségügyi Program 17. alprogramba foglalva jelölte meg a célokat, feladatokat, amelyek elérésével, megvalósításával a legfőbb cél, a lakosság

egészségi állapotának javítása 10 év alatt bekövetkezik. A 17. alprogramból egy az egészséges táplálkozás elterjesztésére szerveződött, egy másik az élelmiszerbiztonság megteremtését tűzte ki

célul, vagyis a táplálkozási kérdések két alprogramban jelennek meg. A többi alprogramban az egészséges táplálkozás a témától függően jelentős, illetve kevésbé fontos szerepet játszik.

Az első alprogram feladata a szívinfarktus, a második az agyér-betegség okozta halálozás gyakoriságának csökkentése. Az Egészségügyi Világszervezet adatai szerint az egészséges táplálkozás általánossá válása a koszorúér betegségből származó halálozás 60–70 %-os csökkenését eredményezné, ezt alátámasztják az úgynevezett finn példából ismert adatok. Az agyérbetegségek megelőzésében ugyanazok a táplálkozási tényezők kerülnek előtérbe, mint a koszorúér-betegség kockázatának

csökkentésére szolgáló egészséges táplálkozásban.

A harmadik alprogram a daganatos betegségek számának csökkentését tűzte ki célul. Két oxfordi epidemiológus, Richard Doll és Richard Peto már több, mint húsz évvel ezelőtt igazolta, hogy a tudatos és egészséges táplálkozással a daganatos halálozás 35%-kal csökkenthető lenne. Azok a táplálkozási tényezők, amelyek szív- és érrendszeri, valamint a daganatos betegségek megelőzésében meghatározó szerepet játszanak jól ismertek és a Népegészségügyi Program kiadványaként a közelmúltban megjelent Táplálkozási ajánlások a felnőtt magyarországi lakosság számára című összeállítás tartalmazza az irányelveket.

Az ötödik alprogramban kitérőt célt illetően, a mentális betegségek megelőzésében az előzőekhez hasonló, meghatározó jelentősége nincs a táplálkozásnak. A hatodik alprogramhoz már valamivel szorosabban csatlakozik, hiszen a csontritkulás és szövődmiényeinek megelőzésében, a kőszvény kockázatának csökkentésében, illetve az alsó végtagok ízületeinek megbetegedéseiben kockázati tényezőként megjelenő elhízás megelőzésében a táplálkozás igen lényeges elem.

A hatodik alprogram az egészséges életkezdet és gyermekkor általánossá tételét szorgalmazza, és ebben a hat hónapos korig

ÖSSZEKÖTŐ

való kizárólagos szoptatás gyakoriságának további növelésétől a gyermekek egészséges táplálkozásáig – otthon és az iskolában – igen jelentős feladat hátról a táplálkozási szakemberekre. Hasonlóképpen a hetedik alprogram célkitűzésének, a halmozottan hátrányos helyzetű lakosságcsoportok egészségi állapotának javításában meghatározó szereplők a táplálkozási szakemberek, dietetikusok tanácsaikkal, egészségnevelő tevékenységükkel.

A nyolcadik és a tizedik alprogram bizonyos értelemben összefügg és a táplálkozással is kapcsolatban van, hiszen a családok táplálkozásbiztonságához szükséges mennyiségű és minőségű élelmi nyersanyag előállításának elengedhetetlen feltétele a fenntartható környezet megteremtése. Az egészséges táplálkozás elképzelhetetlen az élelmiszerbiztonság garanciája nélkül, vagyis a mikrobiológiai és kémiai szennyezettségtől mentes táplálékok beszerezhetősége nélkül.

A tizenkettedik alprogramba foglalt lakossági szűrővizsgálatokkal érintkezik a tizenharmadik, az egészséges táplálkozás elterjesztésével foglalkozó alprogram az egyik akciója révén, ami a lakosság reprezentatív mintájának táplálkozási, tápláltsági állapotának vizsgálatát írja elő. Természetesen ez utóbbi alprogram teljes egészében az egészséges táplálkozás lakosságra vonatkozó megvalósításán dolgozik. A tizennegyedik, a dohányzás visszaszorítását célul kitűző alprogramban annyiban érintettek a táplálkozási szakemberek, hogy egészségnevelő

munkával segítik a dohányzást abbahagyókat az egészséges táplálkozás ismereteinek elsajátításában és felhívják figyelmüket az elhízás elkerülésének lehetőségére.

Igen jelentős szerepe van a táplálkozási szakembereknek, dietetikusoknak a tizenötödik alprogramban, az oktatás és nevelés keretében történő egészségnevelésben szakmai anyagok összeállításával, és oktatási programokban, továbbképzéseken előadások megtartásával. A mozgásgazdag életmód támogatása (16. alprogram) elválaszthatatlan az egészséges táplálkozás ismereteinek terjesztésétől, hiszen az egészségmegőrzésnek és a betegségmegelőzésnek ezek együttese az alapja. A tizenhetedik alprogrammal, a szeszital és drogfügyasztás visszaszorításával kapcsolatban is van mondanivalója a táplálkozási szakembereknek mind a program, mind a célszemélyek számára.

Magyarországon a dietetikusok azok a szakemberek, akik tudására, aktivitására elsősorban lehet és kell számítani a Népegészségügyi Program megvalósításában. A Magyar Dietetikusok Országos Szövetsége már korábban jelezte együttműködési szándékát és készségét a Programmal, amelynek vezetői a legnagyobb mértékben egyetértve ezzel a megelőzés és gyógyítás széles skáláján a dietetikusokkal együtt dolgozva kívánják az egészséges táplálkozás elterjesztését elérni.

Hallgatók beszámolóí külföldi tanulmányutakról

Karunk több hallgatójának is lehetősége nyílik arra, hogy szakmai gyakorlatát külföldön tölthesse el. Az ott megszerzett élményeket ezúton osztjuk meg kedves Olvasóinkkal.

Szakmai gyakorlaton Mannheimban

Nyári négyhetes gyakorlatomat a Mannheimeri Egyetemi Klinikán töltöttem. Ez a heidelbergi orvostudományi egyetem gyakorlókérdőháza, amelyben 1.450 ágy található. Ezzel a magas ágyszámmal a németországi klinikák legnagyobbjai közé tartozik. De híre a kutatásoknak, tudományos konferenciáknak és az ott elvégzett magas szintű munkának is köszönhető.

A klinika híre növeli konyhája is, amely a legmodernebb az összes német kórházi konyha közül. Naponta 1.250 ebédet készítenek a betegeknek, és 1.200 adag ebédet a kórház éttermének. Ez utóbbit a betegek hozzátartozói, a dolgozók és az egyetemisták látogatják.

Az ételeket tizenkét képzett szakács irányításával készítik el. A különleges diétát igénylő páciensek számára az ételeket nyolc diétetikus állítja össze és készíti el naponta nagy gondtal és hozzáértéssel. A többi beteg szabadon állítja össze reggelijét. Ebédjét, vacsoráját pedig nyolcféle menüből választja ki: alap-, könnyű-vegyes, mediterrán, muszlim, vegetáriánus, valamint időseknek, gyerekeknek, serdülőknek összeállított étrendből. Németországban ez az első olyan klinika, ahol a betegek a mediterrán menüt is választhatják. Ez a betegek mintegy 30%-a. Emellett a betegek az adagok nagyságát is kiválaszthatják, fél, egész vagy másfél adagot kérhetnek. Ilyen gondos előkészítés után mindenki megtalálja a számára legmegfelelőbbet. A betegosztályok által leadott ételrendeléseket számítógép dolgozza

fel, majd ez alapján történik az ételek elkészítése. Naponta 240 féle étel készül. Az adagolás nyolc tálalószalagon történik.

A konyha raktárába naponta 250 kg burgonya, 24 láda saláta, 200 kg hús és 200 kg zöldség érkezik. Ezek feldolgozása a legmodernebb konyhai gépek segítségével igen gyorsan és korszerűen történik. A jól felszerelt konyhához tartozik például az a zöldségelőkészítő, amely egy óra alatt 200 kg spenótot tisztít meg szárától és mos tisztára. Vagy az evőeszközmosó, amely naponta 50.000 evőeszközt osztályoz és esomággal be adagonként a szalvétába. A tányérokat a felhasználáshoz szükséges hőmérsékleten tárolják.

Ebben a folyamatban a diétetikusok szerepe más, mint nálunk. Elsősorban a diétás konyhán dolgoznak, ők készítik el a különleges diétát igénylő betegek számára az ételeket. Majd délután tanácsadásokat tartanak, mint nálunk.

Befejezésül a konyhafőnök gyakran hangzottatott alapelvét idézném: Azért mert valaki beteg, nem kell megtagadni tőle az ingyen falatokat. Ezért nem használja azt a szót, hogy betegkórház. A betegek helyett is vendégekről beszél. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy az étkezések során ne tartanak be az orvosok szigorú előírásait.

Mivel egy igen magas színvonalú betegékeztetés valósul meg ezen a klinikán, joggal nevezik egészséghotelnek.

*Kovács Nóra
IV. éves diétetikus hallgató*

Első napjaim Madridban

(Illés Viktória, a PTE-EFK Szombathelyi Képzési Központjának IV. éves szociális munkás hallgatója 4 hónapos Erasmus ösztöndíjjal pár hete kezdte meg gyakorlatát Spanyolországban. Az alábbi levelet küldte, melyben első élményeit osztja meg velünk.)

ÖSSZEKÖTŐ

Szeptember 1-én, a kora délutáni órákban érkeztem meg a madridi repülőtérre, ahol a helyi Erasmus koordinátor, Carmen Delicado asszony várt. Kezdetben nála laktam, és az érkezésemet követő két naphan megpróbáltam albérletet találni magamnak.

Úgy érzem, több szempontból is szerencsésnek érezhetem magam: valahogy mindig jó helyen voltam, jó időben. Igaz, egy teljes napi metrózásba, buszozásba és telefonálgatásba telt, de sikerült magamnak egy fantasztikus albérletet találnom.

A lakás egy metrómegállóra van az egyetemtől, nagyon jó környéken, a hetedik emeleten, és egy hatalmas terasz is tartozik hozzá, amit nagyon élvezek. 5 társammal lakom együtt, 4 ecuadori és egy francia diákkal.

Ami a spanyol nyelvet illeti, vannak még hiányosságaim, bár a nyár folyamán intenzív nyelvtanfolyamra jártam. Azt hiszem, ebben is szerencsém volt, de körülöttem mindenki beszél angolul, tehát nincsenek különösebb kommunikációs problémáim. Egyébként nem tudom, mi lehet az oka – talán, hogy olyan természetességgel tudok közlekedni a

városban, mintha örök életemben itt éltem volna –, de szinte minden nap leszólít valaki, hogy útbaigazítást kérjen tőlem. Persze fogalmam sincs, hogy mit merre lehet találni, úgyhogy a társalgást általában egy "no hablo español"-al le is szoktam zárni.

A nyelvtanfolyam – ami sajnos már csak egy hétig tart – nagyon tetszik. Legnagyobb meglepetésemre nem a legeslegkezdőbb, hanem a kezdő csoportba kerültem. A tanárnő az órán csak spanyolul beszél, de mivel nagyon lassan mondja, és kb. 50-szer elismétli és kézzel-lábbal mutogatja a dolgokat, megérték mindent.

Ami pedig a spanyol mentalitást illeti: nagyon könnyen hozzá tudtam szokni a kora délutáni (kb 13^h) ébredéshez.

Hát így telnek az első napjaim Madridban. 1 hét múlva kezdem meg a szakmai gyakorlatomat, a legközelebbi levél majd onnan...

Addig is: adios...

*Illés Viktória
IV. éves speciális munkás hallgató*

ÖSSZEKÖTŐ

A Pécsi Tudományegyetem Egészségügyi Főiskolai Kar információs lapja

Szerkeszti: A Kari Média Bizottság

A Kari Média Bizottság elnöke: Oláh András

Felelős kiadó: Dr. Tahin Tamás, főigazgató

Főszerkesztő, technikai munkálatok: Dr. Horváth Gábor (ligo@efk.pte.hu)

Szerkesztőség: 7623 Pécs, Rét u. 4. Tel.: (72) 315-786, Fax: (72) 315-941

Nyomdai munkálatok: BORNUS Nyomdaiipari Szolgáltató kft.

Ügyvezető igazgató: Borbély Tamás